

SLOVENKA

Glasilo slovenskega ženstva

St. 14.

V Trstu 10. julija 1897.

Letnik I.

Vabilo na naročbo.

S to št. začela je „Slovenka“ drugo poluletje. Vrlim naročnicam in naročnikom, ki vedo kolike važnosti je naš list za Slovenstvo, ni treba niti omenjati, da storé točno svojo dolžnost; prosimo jih pa tudi, da vplivajo na svoje prijatelje in znance, da si naročajo in čitajo list, o katerem upamo, da bude vedno boljši in popolnejši.

UREDNIŠTVO in UPRAVNIŠTVO

Meseca julija obhaja se god teh-le slovanskih svetnikov: 1. Bogoslav, Bogovlad, 3. Nada (Nadina), 4. Prokop, 5. Ciril in Metod, 6. Domogoj, 8. Bogoslava, 15. Vlademir, 16. Ceslav, 21. Olga, 21. Ratimir, 27. Dušan.

Slovenke! Dajte svojim otrokom le slovanska imena in ne pozabite, da je dne 5. julija god naših najimenitnejših slovanskih svetnikov! Vplivajte in delajte na to, da se bode obhajal ta dan kolikor možno slovesno! Naj se netijo kresovi, razsvetluje hiše, spominjajte se sploh, kakor ktera m re naših svetih blagovestnikov!

Dekletu v tolažbo.

Prisegal je, kakó te ljubi —

Prisege té si pila slaj.

Obetal je, da te zasnuhi,

Ko pride s ptujega nazaj.

On ljubi me; zdaj vneta trdiš,

A težko čakaš ga, zaman.

Odpuščaš mu in spet se srdiš

Zaman na njega vsaki dan.

Na vrtu lepa roža vene,

Na jug odplul je tičev zbor;

Zavese plavajo meglene

Po dolih in vrhovih gor —

Družice tvoje z venci v lasih

Zapuščajo očetni dom,

A tvoje prsi — skoro časih

Umoril bi ljubezni dvom.

Odkar je šel, kaj je vzkalilo

In kaj usáhnilo cvetic;

Kaj dolgih, dolgih dnij minilo —

Ti nimaš njega, ne družic.

O dekle, solza te ne rosi!

Če ni ljubimec zvest ostal,

Nikar ga v srci več ne nosi! —

Ne tebi, njemu bodi žal!

Ne tebi, ki njega obetom

Verjela duše si zvesté,

Le njemu, ki zastonj med svetom

Iskal zvesteje bo srcé!

Ant. Medved.

Prva sreča

I.

Slike po naravi — Ruski spisala M. Krestovska po izvirniku pò slov. Adolf Pahor.

To je bilo v rani pomladi.

Aljoša in Zina Saveljeva sta še zelo mlada, rekel bi mladeniška, ker je njemu minolo še le 22 let, a njej vsega skupaj 18 in vendar je že peti dan, kar sta se vzela. Utis tega prekrasnega dne, kateri ju je z neko tajno in oblastno silo zvezal na veke, bil je v njiju še tako živ, da sta se spominjala vsake najmanje od drugih neopažene podrobnosti, in da se dosihbod še nista naveličala govoriti in slušati o njem.

Ko sta stopila iz prašnih, zaduhlih vagonov na ogromni ameriški parnik, in je Aljoša iznova zagledal svojo milo, rodno Volgo, bila sta še radostnejša in srečnejša, dasi sta bila tudi prej zelo srečna; no zaloga te prve, vriskajoče sreče je bila v njiju še tako velika, da je zavest o njej vedno rastla, od vsakega novega utisa, novega kraja, novega srečanja, od vsakega mejsebojnega pogleda....

Aljošino lice je bilo nekoliko razburjeno in blede in oči so mu svetile v mehkem, vlažnem blesku.

Pogled na domače kraje, kjer ga ni bilo že nad 2 leti, mu je vzbudil globoko ganjenje, in solze (srečne in radostne, kakor vse v teh prekrasnih dneh) so mu nehoté stopale v oči.

Volga, iskré se in blesté na solnci, je v široki, mogočni progi tekla v prozorno daljavo. On je molče, negibno gledal na mirno ležeče bregove, pokrite z mladim, sočnim, po smoli dišečim zelenjem, in ti bregovi, ta draga mu reka, ob katerej se je rodil in zrastel, so se mu zdeli živi, stari prijatelji, ki ga srečavajo ljubeče.

Videti vse to, biti tukaj, to čustvovati, bila mu je živa potreba, ki se je razvijala v bolešno otožnost, kadar je tega dolgo pogrešal. Proti koncu teh let, katera je moral prebiti v Petrogradu zaradi končanja vseučilišča, ga je jelo tako silno vleči domov, v vas, da je prihajal časi v neznosno, mučno stanje.

Čutil je, da iz njega nikdar ne bode mestni prebivalec, ker je že v njega naravi ležala strast do dežele. Njegov oče je vse življenje pregospodaril v vasi, in tudi v sinu se je trudil razviti in ohraniti ljubezen do tega dela, pripravljaje si iz njega pravega pomočnika, kateri ne bi dajal posestva najemnikom v roke, ampak bi nadaljeval v ljubezni njegovo delo.

In zdaj, ko je Aljoši iznova zadišal znani zrak domačih poljan, začutil je v sebi toliko mlade, široke sile, toliko goreče želje, kar najhitreje lotiti se dela, da je še živeje spoznal, kako globoko je ležala v njem ljubezen do vsega tega.

Mislil je, kako ju zdaj čakajo tam „doma“, kako se vznemirjajo, štejejo ure, oče, teta, sestre, stara Mirovna; mislil, kako iznova zagleda svoj mili dom, vrt, v katerem je poznal in pomnil vsak kotiček, polje... Zdaj je žito jelo že davno rasti, vse zeleni, lastovke pojejo... Oče piše: — „rast je čudovita...“ Ali je to malenkost? dve leti ni videl polja, v pravem gozdu ni bil... Da, tu je zdaj, iznova in na vselej se vrača v svoje rodno gnezdo in ne kakor učenec, kakor prej, ampak dorasel, samostojen, „oženjen“ človek.

Zavest, da je „oženjen“, da na njegovi skrbi in odgovornosti leži drugo, predrago mu življenje, dajala mu je neko solidnost v lastnih očeh. Krepko je stiskal malo, toplo ročico ženino, ljubeč jo v teh trenutkih še bolj, kakor svojo bodočo pomočnico in tovarišico v milem delu, kakor mater svojih bodočih otrok, kateri dorastejo in mu bodo taki pomočniki, kakor je zdaj sam svojemu očetu.

Zina je stala molče poleg svojega moža. Njeno roznato, milo ličice, pokrito še z otroškim, nežnim „puhom“ kakor na zreli breskvi, bilo je radostno in oživljeno, in po njem je igralo nehoté smehljanje, ki v teh dneh skoro nikoli ni izginilo z njega.

Ona je instinktivno uganila po izrazu Aljošinih očí, po njegovi roki, ki je razburjeno in nežno stiskala njeno roko, da se godi v njega duši nekaj prijetnega, a njej ne povsem jasnega in molčala je, boje se, da bi ga ne zmotila s kako pusto, neprevidno besedo...

Pogled na Volgo, dasi je bila prekrasna, a njej še tuja, ni vzbujal v njej nobenega ganjenja. Ona skoro ni-

česar ni mislila, ničesar želela in samo gledala z bistro, vse zajedno lovečo radovednostjo, na vse okolo sebe. Zanimali so jo potniki, matrozi v rudečih, njej čudnih rubaskah, in svetla vodena proga blesteča kakor raztopljen srebro, iskreča se na solnci in na videz leteča za parnikom, in vse se ji je kazalo tako novo, tako zanimivo in prekrasno, da sama ni vedela, česa bi se bolj veselila, kaj bi uaj bolj gledala...

II.

Na parniku so skoro vsi zapazili dvojico in se jeli zanimati zanjo.

Bila sta tako iskreno srečna, tako odkrito zaljubljena in tako mlada pri tem, da jima ni prihajalo v glavo, skrivati svojo ljubezen radovednim, tujim očem in zatajevati se vprico drugih ter kazati se hladne.

— Vi ste gotovo še mladi? — vpraševali so ju nekateri skoro sè zavistjo.

— O, da! — sta radostno odgovarjala — še le eden teden sva v zakonu!

— Nu, tu vidite! — reklo se jim je tedaj s takim glasom, kakor bi njima samima hoteli pojasniti vzrok njune nedopustne, druge dražee sreče. In vendar je bilo v tej mladi sreči toliko mikavne zanimivosti, da so se vedli vsi nekako posebno nežno ž njima in jima nehoté želeli vsega dobrega, vsi, od kapitana, resnega, mirnega človeka, sè zagorelim licem in jasnimi, modrimi očmi, — do parniških slug, kateri so jima nekako radostno stregli, bolje nego vsim drugim. Da se pripeljeta do svojih „Jablon“, treba je nad tri dni, a že na konci prvega dne sta se seznanila z vsemi in pregledala ves parnik, katerega jima je kapitan, žele vstreči Zini, sam razkazal.

Hodila sta na krov, v spodnje prostore, ogledala tretji razred, kuhinje, stanovanje za matroze in tudi dobro ogledala vse stroje, kateri so spravili Zino celó v nekako radostno začudenje. Njena modra obleka, z belimi grahastimi pikami in usnatim pasom ter široki, beli slamnik vse to videlo se je zdaj tu, zdaj tam, vedno poleg Aljoše, in ne samo na njunih obrazih, v njunem nasmehu in glasu, celo na malem dnu tega belega klobuka je bilo nekaj veselega, radostnega. Dasi je bilo radostno ogledovati z ljubeznivim kapitanom parnik in razgovarjati se s potniki, vendar se ji je zdelo še veseleje, kadar sta bila sama. In kadar sta prišla v stran, kjer ju niso vpraševali vsak hip kaj družega, stala sta po cele ure ob parnikovi ograji ter sklanjaje se čez njo gledala v temno globino vode, v katerej so mogočna parnikova kolesa dvigala kar slape vreče pene. Počasi so plavali mimo njiju visoki, hriboviti bregovi, pokriti večinoma z lesom, ki se je videl iz daljave kakor grmovje. Nekaj verst zaporedoma so šle gore vse enake oblike, podobne zdaj ogromnim razvezanim krajcem hleba, zdaj ostrovrhim bojavskim kapam, zdaj prehajaje v strme krednate skale. Vsak hip se je prikazala na njih vas ali selo, z belo cerkvijo na vrhu in z raznimi plôvi v nižini ob bregu.

Časi so jim prihajali proti drugi parniki, s katerimi se je pozdravljal njihov „Revun“ se svojim glasnim,

presunljivim pozdravom. Tedaj so vsi, ki so bili na krovu, jeli mahati z robci, klobuki, nastavljali binokle, in od tam so jim odgovarjali rayno tako.

In Zina je tudi radostno mahala ter se klanjala nekemu, kakor bi sedeli tam sami njeni dobri prijatelji in znanci.

— Veš! — je govorila svojemu možu, — tu so vsi kakor sorodniki mej seboj! To je tako lepo!

Nastopil je mrak. Nebo je prehajalo iz jasno modrega, žarkega, kakor bi se ohlajalo, polagoma v bledozeleno golobjo nijanso, in redke večerne zvezde so slabo migljale in se srebrile na njem.

Aljoša in Zina sta sedela, molče, stiskaje se drug k drugemu, mene se samo s kratkimi, pretrganimi opazkami, ker sta se bila že navadila razumevati drug drugega po polbesedah.

Aljoša je vedno posebno ljubil svojo mило Volgo o mraku, kadar je ona, kakor utrujena po dolgem delavnem dnevu, jela počasi, po malem miriti se, in je od vode in bregov dihala nekaka sanjava, nežna otožnost in hladna tihota... Vsi glasovi na njej so zamirali, samo časi se je čula z mimo plavajočih plovov ne glasna, otožna pesem...

Ubranost prirode se je nehote lotevala tudi ljudi; celo roznato, neskrbno Zinino ličice je lahko bledele in ona je, tiho stiskaje roko svojega moža, molče gledala v vedno bolj se zagrinjajočo daljavo bregov. Kar so se začuli od nekod, čisto blizu, izza nabrežnih grmov, slavčevi glasovi... Razlegli in utihnili čez trenotje že tam nekje daleko za gorjo, katere se je ognil parnik.... In zopet iznova, kakor bi pel drugi, zazveneli so v naslednji gori in zdaj se trgali in zamirali v zraku, zdaj zopet prihajali...

— Slišiš? — vprašal je Aljoša tiho, blede od razburjenosti, katero so budili v njem ti mili, znani mu glasovi, katerih že davno ni slišal, in Zina, kakor bi se bala, da zmoti s svojim glasom prelivo žvrgolenja, je molče prikimala.

A mrak je vedno bolj prihajal in v zgostivšem se vzduhu že ni bilo več možno razločevati gozdnega zelenja od svetlega nabrežnega peska; celó rudeče rubaške plovnikov, tako jarke po dnevu na solnci, zlivale so se v splošno sivo barvo. Nebo je povsem otemnelo in milijoni zvezd so svetili in se prelivali na njem v zlatem blesku. Odsevale so v mirni, kakor speči gladini reke in zdelo se je, da tonejo tam nekje v tajni globini....

Na ladijah so se užgali ognji in njihov sled se je videl po vodi v dolgih, rudečih, trepetajočih progah; na bregu so se tudi zasvetili ognji v vaseh in na posestvih, a kresovi, katere so ribiči kurili tam nekje, so vzplamtevali od toploga pihanja, lahko se gibajočega zraka, v rudečkastem svitu in na hip razsvetljevali obrise pri ognji sedečih ljudi. (Pride še).

Selska.

Rožmarin že zeleni.

Klinček se mi je razcevel,

Njega pa po šopek ni,

Dasi bo v vojake šel.

Zalivala slednji dan

Sem vas, rožice lepe,

Vendar, vendar bo zaman,

Če umrje mi srce.

Vida

Ada Negri.

Spisala Marica.

Velecenjena naša sotrudnica gospa Danica mi je pisala, kako je nek list očital „Slovenki“, da je sprejela v svoje predale obžalovanje, da nimamo še nobene Ade Negri. Dostavlja še gospa Danica, da se ne spominja da bi bila kaj takega prinesla Slovenka...

In kaj je, ali kaj bi bilo, ko bi to tudi res bilo v Slovenki? Kdo je ta Ada Negri, ki je nekaterim Slovencev že strašilo? Imenujejo jo kakor neko strašilo oni, ki niso videli njenih del morda še od zunaj ne, samo zato, ker so slišali, da so jo imenovali drugi. Naše slovensko inteligentno ženstvo naj se nikar ne boji, da pojde v dno pekla, ako jo imenuje, tudi ne, ako jo čita in upam tudi ne, ako jo tako uvažuje kakor jo uvažujem jaz...

Ada Negri je še mlada, vendar je vzbudila že se svojim prvim delom „Fatalità“ zanimanje in neobično pozornost našo.

Še lepše je njeno drugo delo „Tempeste“, katerega se je natisnilo v malo dneh 5 izdaj. „Fatalità“, njena prva zbirka pesmi, doživela je že sedmo izdajo in je prevedena na angleško, francosko, a na nemško jo je med drugimi prevajalci prevlel sam — Pavel Heyse. Ni je revue na starem in novem svetu, ki bi ne bila govorila o tej pesnikinji.

Genijalna pesnikinja se je rodila v Lodi, kjer je zvršila tudi tečaj učiteljske preparandije. Službovala je najprej v Motta Visconti, a po fenomenalnih uspehih svojega prvega dela „Fatalità“ prešla je v Milan na normalno „Gaetana Agnesi“.

Oblečena je vedno priprosto se zlatim križcem na vratu, a iz vse njene osebe veje ponižnost in dobrotu.

Lani se je poročila, a nadejam se tudi jaz z Italijani vred, da se ni s tem poslovila od literarnega dela, katerega se je lotila s tolikim uspehom in od katerega je užila toliko zaslužene slave.

Zakaj naj bi bili Slovenci hudi na njo? Radi njenih človekoljubnih pesmi? Oglejmo si nekatere iz dela „Tempeste“!

Prva pesem se glasi: „Tebi, mati!“ kjer pravi, da se bojuje samo za njo in da samo za njo in po njej postaja „divji hrast, katerega ne upogne veter“.

SLOVENKA

Glasilo slovenskega ženstva

St. 15.

V Trstu 17. julija 1897.

Letnik I.

○ Kresi.

○ Kresi, o Kresi,
O ljubem času,
Ko vonja senožet,
Ko muren se glasi,

O hladnem večeri
Po vročem dnevi
Zvenijo na vasi
Mladičev spevi.

Prav daleč od ljudstva,
Od ceste, od praha
Na mehki blazini
Iz gostega maha

Počivam. — Nad mano
Bršljan se popenja —
Kaj dobrega neki
Imam od življenja!

Na svetu bi včasih
Izginil najraje
Na tleh premišlujem,
Razburjen? Ne, kaj še!

Srce mi bije
Pravilno v telesi —
O dolce far niente
O Kresi, o Kresi!

Ant. Medved.

Prva sreča

III.

Slike po naravi — Ruski spisala M. Krestovska po izvirniku po slov. Adolf Pahar.

In Zina je ugibala: kdo so oni ljudje, odkod so in kaj delajo tam? In kaj delajo zdaj doma, v Petro-

gradu . . . Gotovo sedé v obedni sobi in govore o njej, Zini . . . Davno se ji že zdi, kar je bila tudi pri njih, videla njih lica, govorila z njimi . . . In glej, zdaj je že daleč, daleč od njih, in Bog ve, kdaj vidi zopet vse.

Spomnila se je lica svoje staréje sestre, katera jo je vzgojila v svoji obitelji, po smrti starišev, in ta obraz se ji ni zdel tak, kakor je bil navadno, spokojen in ravnodušen, ampak takov, kakoršen je bil o onem žadnjem trenotji, ko jo je ona tako goreče objela pred tretjim zvonjenjem in zajokala.

Vide to milo, razburjeno, plakajoče lice, je Zina, ne oziraje se na vso radost tega dne, mahoma glasno zaplakala. Čuteca neko bolest, bolest na srci, hotela je skoraj ostati . . . No nekdo jo je dvignil in ni zapazila, da je štala že na ozki stopnici vagona in vlak je odhajal. . . In vse, kar je bilo potem, vsi, ki so jo doslej v življenji obkrožali, jeli so se odmikati, dokler niso izginuli povsem, in pri njej je ostal edini Aljoša. . . In njej je prihajalo radostno in strašno: radostno zaradi tega, ker je ostala zdaj na vselej, za vse življenje pri svojem nenaglednem Aljoši, in strašno zaradi tega, ker so vsi drugi sorodniki nakrat nekamo izginili od nje . . . in morebiti, tudi za vselej. . .

No Aljoša je nekako razumel njene misli. Objel jo je krepko, krepko pritisnil k sebi, kakor bi ji hotel molče, z edino silo svoje ljubezni povedati, naj se nikogar ne boji, o ničem ne vznemirja, da je on zdaj njen varuh, njen prijatelj, njen mož in da ji sam nadomesti vse, katere je radi njega ostavila. In njen strah je izginil, tudi otožna ni bila več, dasi se je ravnokar poslovila z vsemi, katere je ljubila doslej, s katerimi je preživela svoje kratko življenje. . . Bilo jo je samo nekoliko sram, da ni otožna . . . no tudi to je skoro prešlo, in ostala je edino radost, katera se ji je kazala v teh dneh v vsem, kar je videla, mislila, čutila. . . A bilo je še drugo, nekoliko plašno in smešno čuvstvo od zavesti svojega novega položaja lot „žena“. Kadar se je spomnila, da je „žena“, da ima „moža“, prihajal ji je smeh in bojazen, in nekako strašno čudno. Vse se ji je

zdelo, da ni res, da je nekaka šala, katera skoro neha, in tedaj se ji bodo vsi smejali, da je verjela v to šalo. In vsako jutro, ko je odkrivala oči, se je takoj spomnila te smešne, čudne novosti v svojem položaju, in vsako jutro se je divila in vpraševala, sama sebi ne veruje: — Ali je to res istina?

Saj še ni dolgo, kar sta se bala, da jima ne dovolé ženiti se! Ko sta pred dvema letoma prvič hoteli govoriti o tem, so se jima vsi smejali in nikdo ni hotel verjeti, da bi njuna ljubezen mogla biti resna. — Vidva sta še otroka! — govorili so jima, kakor bi ju hoteli uveriti, da je to otroško domišljevanje, katero samo izgine, prej ko jima dovolé ženiti se.

Aljoša je tedaj strašno razžalila ta splošna nezaupnost in žaljivi smeh, s katerim so „stareji“ vsprejeli njegovo snubitev, katero je imel sam za najvažnejšo stvar svojega življenja. Pregovoril je Zino, naj nikogar ne prosi več in naj mej tem povsem molči o tej zadevi.

No čez eno leto so stareji sami nehoté jeli uvidevati, da to „otroško domišljevanje“ mladih ljudij ne gine, a narobe postaja vedno krepkeje in silneje, takó, da ko je po dveh letih Aljoša svojo snubitev ponovil sorodnikom Zine, — se mu ti niso smejali več in ne dokazovali jima, da sta še „otroka“.

In res, razen rane mladosti ženina in neveste, ni bilo nobenih pomislekov v nasprotovanje. Najneprijetneje je bilo to, da sta mlada sklenila odpotovati na deželo, da Aljoša, ne oziraje se na vse prigovarjanje, ni hotel slišati ničesa o službi v Petrogradu, a Zina, ki je bila docela pod njegovim uplivom, soglašala je z njim.

Zina je bila kakor čist, nepopisan list, na katerega življenje še ni napisalo ničesar svojega, in na kateri je zaradi tega tem lažje pisal mož vse, kar je hotel. Ona je bila dosihdob še docela otrok, ne oziraje se na svojih 18 let, in to je nehoté vznemirjalo njene sorodnike, da so se bali odpustiti jo, ki ni poznala ne življenja, ne ljudij, tako daleč v tujo, novo obitelj. No Zina sama se ničesar ni bala, ničesar ni premišljevala; vedela je, da bode z Aljošo povsod dobro. Zato pa je Aljoša v teh dveh letih nehal biti oni plahi, golobradi fant, kakoršen je bil tedaj, ko je v prvo snubil Zino. On je nekako zrasel, okrepel, omožél in v njega mladem, nežnem licu, na katerem je že poganjala kodrova, zlatorumena bradica, kazal se je tako zamišljen, resen izraz, kateri je nehoté vzbujal zaupanje do njega. Pogosto je Jelena Nikolajevna, stareja sestra Zine in njena vzgojiteljica, govorila, da ko bi ne bil Aljoša tak, kakoršen je, bi ji bilo veliko strašneje odpustiti tako daleč svojo mlajšo sestrico, za katero je čutila neko odgovornost.

Vse Zinine prijateljice so se tudi čudile, zakaj hočeta živeti na vasi, ko njuna imovina vendar tudi za Petrograd zadostuje.

-- Veš, ti se naveličaš! — govorile so jej, in jo že naprej obžalovala, — ni družbe, ni gledišča, ničesar! Sami kmetje in babice! Od samega dolzega časa umreš!

No Zina se je samo smejala in nehoté ponavljala Aljošine besede:

— To je neumnost! Kako pa drugi živé! Aljoša

celó trdi, da je pravo, razumno življenje edino na vasi a ne tu v mestu, kjer mislijo samo na vizite in uživanje!

Tedaj pa so jo jeli strašiti z obitelji.

— Pomisli: oče, teta, dve sestri, brat! Ali je možno z vsemi izhajati? Gotovo se vname nerazumljenje in prepir!

No Zina se tudi obitelji ni bala in je bila uverjena, da se vseh navadi. Saj so gotovo vsi tako dobri kakor Aljoša. Očeta in teto že pozná. Ta dva sta se nalašč pripeljala pred pol letom, da bi njo spoznala, in ona se ju je v nekaterih dneh tako navadila, kakor bi bila vedno njena sorodnika in bi ju že poznala od mladih nog.

Kakor bi bilo sedaj, spominja se onega dne, ko jo je Aljoša v prvo pripeljal k njim.

(Pride še.)

Obleka.

Po dr. Ivanu Dežmanu.

Dalje.

Poglejmo sedaj s čim se najčesče pokrivamo in v kakem razmerji je obleka (odevna stvar) sè zdravjem. Odevala delamo iz volne, pavole, lanu, svile, kože, krzna, gumi in gutaperča.

Bil je prej običaj devati si na golo telo le laneno ali bombažovo srajco, kar je služilo bolj snagi nego li toplini. V novejšem času po nagovoru zdravoslovcev in po izgledu naprednejših narodov so začeli ljudje iz zdravstvenih oziróv devati na samo kožo volnena odevala in to za to, da bi volna usrkavala izparo kože ter jo varovala od prehlada in od vsakega slabega vremena, ki prihaja včasí od nagle zračne izpremembe temperature. Nekateri se še silno vpirajo temu ter drže Angleže, Nemce, Italijane in nas Primorce za mehkužne ljudi. Močnemu in utrjenemu telesu je to morda brezpotrebno, ali ljudem srednjega zdravja in takovih je večina kulturnih ljudi, ne samo, da ta navada koristi, ampak jih tudi obvaruje od mnogih bolezni. Volna spada med one tvarine, koje slabo prepuščajo telesno toploto, zato varuje, da se telesu toplota ne odvzame kakor tudi brani, da se zunanja vročina ne primakne telesu naglo. Tako varuje volna telo od vsake skrajnosti in drži površino kože vedno v jednakej srednej toploti.

Zato so ljudje v vročem podnebju, n. pr. v Afriki, vsi oviti z volno. Vsi ljudje, koji živé mnogo v sobi, vsi nervozni, reumatični, hemoroidalcí, vsi, ki so bolni na prsih, vsi bolehní in vsi potniki morali bi nositi na nagem telesu volno. Seveda, da kdor nosi volno na telesu, mora jo često menjati.

Pavola ni tako mehka kakor volna, a tudi ona bolje ohranjuje toploto nego li lan, kateri prerad izpušča toploto in s tem pospešuje izhlapevanje. Lan ali platno se napije sè znojem, zmoči se naglo, hlapi in zato mrzi človeka ter se lepi k telesu.

SLOVENKA

Glasilo slovenskega ženstva

Št. 16.

V Trstu 31. julija 1897.

Letnik I.

Meseca avgusta praznuje se god teh-le slovanskih svetnikov:
2. Bojan, 4. Domogoj, 9. Ratibor, 11. Bolemir, 13. Svetopolk, 24.
Borivoj, 25. Milvana, 27. Boleslav, Natalija. 30. Ljutomir.
Slovenke! Dajajte svojim otrokom le slovanska krstna imena.

V veži.

„Kako lepo! — Že veža vsa je v blesku,
Kako prekrasno je še le tam gori,
Za oknom in za svileni zaveso,
Kjer v divanih se zibljejo gospodje,
Puhteč, kot paše najfineji duhan;
Kjer snivajo, kot boginje, gospice,
Gospice nežne in gopé ponosne! ..
Papiga zdaj kriči jim: dobro jutro!
Jn hišina pripravlja jim kopeli
In guvernante skrbne — in lakaji
Stopicajo na rahlo po preprogah,
Da kruto ne razjari se gospoda,
Če točno ne postreže roka sužnjev....
Pa srečni so, — jedo jedila božja,
Za delo zdaj jim ni prositi treba
Želodcem lačnim po palačah svetlih,
Kot meni baš

„No, kaj pa ti postopaš
Okoli vrat, se mar ti česa ljubi?
Tu sem poglej, na ploščico medeno
In čitaj ako znaš, pa pomni dobro!
— Ne smejo psi v to hišo se voditi —
In tukaj še: — Beračem ni uhoda! —
Očeti mestni imajo ta posel,
Da polnijo želodce nenasitne,
In tja gospod pošilja milodare,
Da se izogne v hiši bedi gladni*...
Trdo vratar je zaloputnil vrata
In v mrazu revež tava in premišlja....

Vida.

Prva sreča

III.

Slike po naravi — Ruski spisala M. Krestovska po izvirniku po-
slov. Adolf Pahar.

(Dalje).

Alekszej Markovič, njega oče, je bil tako izboren, velikansk, in lice njegovo je bilo tako prijetno, dobro, bradato, rudeče; Zini so od nekdanj taka lica silno ugajala. Ona je takoj čutila do nju zaupanje in simpatijo in doznala, da ju bode iskreno ljubila in da ji bo pri njih dobro.

Alekszej Markovič jo je takoj imenoval hčerko in nežno, kakor otroka, pogladil po glavi in se pri tem tako dobrodušno in glasno zasmel, da je Hélène vztrepotala. A njej, Zini, je zaradi tega še nekako boljše ugajal. In teta Aljošina ji je tudi zelo dapála, dasi se ji je zdela v prvem trenutju strašno smešna in nelepa, no pozneje je videla, da je samo od obleke in frizure taka, a v resnici nekaj prelest, ki se ravno tako prijetno, dobrodušno smeje. Kadar se zasmije, se njeni očesci zmanjšata, a njen nasek se zaviha povsem navzgor, in okoli njega se naredé take smešne, dobre gube, da bi jo človek kar poljubil.

Hélène ne da bi ne ugajalo, a tako . . . Zina je potem slišala, kako je sestra govorila možu svojemu:

— Dobri ljudi, a strašni provincijali!

Ko se je podajal čaj, je Zina zapazila, kako je njihov lakaj Aleksander s tópo, ošabno fizijonomijo, zaradi katere ga Zina nikdar ni mogla trpeti, s preziranjem ogledoval njena prihodna sorodnika, posebno roke tete Lize, ko je prišla za svojo čašo. Res, roke so bile velike, rudeče, v kratkih rokavicah, kakoršne nosijo u Petrogradu samo sobarice; a Zini se je zdela to preziranje ošabnega lakaja tako razžaljivo, da ga je odslej še manje mogla trpeti.

Za trenutje ji je prišlo v glavo, se li tudi Aljoša sramuje svojih staromodnih sorodnikov, ker je zapazila, da je celó Hélène nekako lažno zarudéla, ko se je mej

njihovo vizito nenadoma pripeljala neka znanka iz petrograjskih gospej. No Aljoša je gledal na očeta in na teto s takim ljubečim, nežnim pogledom, da je Zina umela, da se jih ne samo ne sramuje, a da mu taka misel niti v glavo priti ne more. Srečal je Zinine oči in njegov ljubeči, radostni pogled je govoril:

„Vidiš, kaka sta oba. Saj sem ti prej pravil, da jih bodeš takoj rada imela!“

In Zina se je tudi radostno nasmehnila in mu z očmi odgovorila:

„Da, da, res je, kako krasna sta, in jaz te imam zdaj še raje, in izborno se bomo imeli med seboj!“

Ko sta se odpeljala in je Arkadij, mož Héléne jel norčevati se in oponašati, kako glasno se Alekszej Markovič smeje, da se razlega po vsej dvorani, a teta Elizabeta Markóvna pri vsakem koraku govori „ne vznemirjajte se, prosim!“ — tedaj je bila Zina tako razžaljena, da je skoraj zaplakala. Héléna pa se ji je kazala potem celó nekako ljubosumna na nove sorodnike.

Provincijali! Kaj je takega, ako so provincijali? Kakor bi na deželi ne živeli ravno taki ljudje! Saj Aljoša pravi, da je tam narod priprosteji, pristrčnej, in on vé, njen mili Aljoša, on vse vé! Njej bi bilo zdaj veliko strašneje peljati se, ako bi oni ne bili taki „provincijali“, ako bi se Alekszej Markovič smejal bolj tiho in redkeje in bi kadil tanke cigare, kakor Arkadij, in bi teta Liza govorila po francosko in nosila modne rokavice. To bi se jim tudi povsem ne prilegalo. Zdaj se počutiš pri njih tako lahko, prosto: kar rečeš, vse je prav, oni te ne sodijo; a tedaj bi bilo treba vse premisliti in se zadržavati! In sestre njegove! Ena, recimo, je še deklica in brat tudi deček, gimnazist, — téh se ne boji — a stareja, njena vrstnica, kaka je ta? Morebiti zlobna, nemara ju res začne dražiti in spletkariti... a ne, neumnosti: ali more biti Aljošina sestra neumna in zla, ko so vsi drugi tako dobri! Gotovo se bodeta izborno razumeli in postaneta prijateljici! Aljoša jo zeló ljubi in hvali. On ji je večkrat pravil: „Moj Lizék je izvrsten fant!“ In ako on to govori, potem je tudi resnica, samo da jo šaljivo imenuje „fant“. Na fotografiji je res podobna kmetskemu fantu. Nekako široka je vsa, lice je široko, nos je širok, in talja je široka, a vendar je tudi na sliki krasna. No po slikah se ne more soditi: slike so mrtve; tudi sama svojo je tedaj onim poslala. Héléna sama jo je peljala k Bergamasku in tudi obleko je nalašč za to dala narediti, belo z našívi. Napravili so jo tedaj kakor pužo in peljali k fotografu. Tam so zopet imeli opravka okoli nje — sam Bergamasko in Héléna popravljala sta zdaj gube, zdaj lase, zdaj obračala glavo, da sta se nazadnje utrudila! A zató pa so se slike posrečile, krasota! Tako lepa je na njih, da se skoro n poznala, in vsem so se slike dopale, edini Aljoša nekako ni bil zadovoljen z njimi, celó razpošiljati jih ni hotel.

— Povsem napačno podobo kažejo! — je dejal.

Héléna se je tedaj nekoliko jezila nanj, no slike so vendar poslali. Samo da so menda res kazale napačno podobo, ker je teta Liza, takoj ko je prišla, rekla:

— No, hvala Bogu, nikakor ni podobna svojemu portretu!

„Ah, da bi skoro dospela tja, da bi videla vse, one, in dom, in vrt... Aljoša je pravil, da je vas in vrt v Jablanah, a jablane so vse v cvetji! Ah prelest!“

In ona se je radostno nasmejala in stegnila roko proti možu.

— Glej, — dejal je Aljoša, — kako luna igra na vodi....

Vstala sta in jela hoditi po krovu.

Vse okoli je bilo tiho, okna kabin so bila temna, samo v dvorani, jasno razsvitljeni z elektriko, je igrala na karte neka zakasnela družba, in čul se je počasno odmerjeni glas brodarja, ki je meril globino vode in naznanjal krmilcu:

— Sedem... osem... pod teboj... ne, molči...

Gore so v velikanskih orisih zaslanjale zvezdnato nebo... Noč je bila tiha, topla, vsa polna neme krasote, in Aljoši je bilo žal hoditi v malo zadohlo kajuto. Objel je ženo, in molče sta gledala, kako je igral in obsedel na vodi lunin svit... Pride še.

Rojenice.

Ko na večer zadnji ave
Odmolile so vasice,
Prihité iz gozdov mračnih
V tiha sela Rojenice.

Lahno stopajo pod okna, —
In šepečejo skrivnostno,
In odhajajo spet neme....

Pa vznemirjajo se srca
In drhte, kot bi slutila,
Kaj grede je mimo oken
Bela žena govorila.

Vida.

Majeva.

Pred letom dnij — tako kot zdaj
Pomlad je bila, — cvel je maj,
In griči zeleneli so,
In ptiči glasno peli so!

Da, — lepa bila je pomlad
In lep je bil njen cvet in sad,
A srce zanj mi znalo ni, —
In ne za srečo mladih dni!

Morda, morda da še kedaj
Pricvela bo pomlad — in maj,
Da s rco spet se vrne cvet,
Oj cvet in spev mladostnih let!

Bogomila.

SLOVENKA

Glasiło slovenskega ženstva

Št. 18.

V Trstu 28. avgusta 1897.

Letnik I.

Meseca septembra se obhaja god teh le slovanskih svetnikov: 2. Miljeva, 3. Milovan, 9. Drenka, 11. Slavan, 17. Prvan, 21. Blagoslav, 26. Ljubivoj, Radoslav, 28. Vaclav, Vidica, 30. Jekica. Slovenke! Dajte svojim otrokom le slovanska krstna imena!

Pri cerkvi.

Pri cerkvenih vratih
Dan na dan sede va.
Tam kaj dan za dnevom
Bolj in bolj medle va.

Roki suhi ste za
Vsake mu nasproti,
Kteri v hram se božji
Mimo nje napoti.

Dražestne gospice
Cvetnih lic veselih,
Brzih nog hitijo
Po stopnicah belih.

Vmes gospe, gospodje
Stopajo ponosni,
Kaj njim mar je starka,
Nje očesi rosni. —

Ona ste za roki,
Prosi, milo klee,
Smeh, trpká beseda
Le nazaj ji síče.

Starki pa čedalje
Bolj življenje gine,
Dokler z dnem ji zadnjim
Lepši dan ne sine. —

In drugje poišče
Prostor boljši reva —
Mesto nje ubože
Drugi tam medle va.

Kristina.

Prva sreča

Slike po naravi — Ruski spisala M. Krestovska, po izvirniku poslov. Adolf Pahar.

(Dalje).

V.

Vse je divjalo sem in tja in se vsipalo na krov. Kazan, pokrita z neko lahno lilovo meglo, videla se je v daljavi se svojimi visokimi, ostrimi minareti, zvoniki in kupolami cerkva, katerih zlati križi so jasno goreli na solncu. Oni del mesta, kjer so pristani, se je videl povsem jasno, in s parnika je bilo možno razločevati vrste prodajalnic in tolpo mrgolečih ljudij.

Parnik je veselo zarjovel, kakor bi iz daljave pozdravljal in naznanjal bregu svoj srečni prihod, ter se jel počasi in veličastno, krasno odseva je z orisi svojega belega, trinadstropnega telesa na nebesni modrini, bližati z ljudstvom obsutemu pristanu.

Od tam so mu že mahali z robc in pokrivali.

Bili so tam ljudje, ki so prišli pozdravljat prijatelje in sorodnike, novi potniki, matrosi drugih tu stoječih parnikov, prodajalke kumar in mleka, otroci brez dela, ki pribeže k vsakemu parniku, — in vse to se je gibalo, šumelo in dvigalo v živi, pisani množini.

— Zdravstvujte, zdravstvujte! — so se pozdravljali z došlimi — Kako ste dospeli? Srečno-li?

— Izborno! Ah, Semjon Prohorič, tudi vi ste tu?

— Jaz, Natalija Petrovna, v lastni svoji osebi!

— A kje je Olga?

— Dalje, dalje, gospoda, od borta

Varujte se! Roke od borta proč!

Matrosi so okretno in bistro metali vrvi in spuščali lesene lestve z nizjega krova na pristan, a tolpa se je z obeh strani nestrpno suvala naprej, gnete in pehaje drug drugega, boje se zamude.

No potniki tretjega razreda, ki so bili na nižji palubi (krovu), većinoma delavci z mehovi na hrbtu, so se vsuli v sivi množini naprej in vsem zaprli pot.

— Mirneje, mirneje, ljubi moji! — kričali so jim

matrosi, ki niso utegnili prikrepiti lestev. — Mirneje, saj še dojdete, po enem, po enem!..

Zina, naslovnivša se čez borb, je radovedno gledala od zgoraj na vso to gnječo in nenadoma je strastno poželela, hitro, takoj zleteti po tanki, pod ljudmi se šibéči lestvi ter zariti se v suvajočo se tolpo, ki jo je privlekala uprav zaradi svojega pehanja.

„Ah, kako krasno!“ mislila je radostno in naenkrat ji je prišlo v glavo: „Kako krasno je biti omožena in potovati povsodi in vsak dan videti nove kraje, nove ljudi, nova mesta!...“ A ni še leto tega, ko se je časi vzbudila z grozo, spominja se, da bode ta dan nekov izpit! A zdaj ne bo več izpitov, ne učiteljev, ne guvernant, vedno bo le njen mili Aljoša, in ona je svobodna, povsem svobodna ter more delati, govoriti, čitati, vse, kar hoče! In tako prijetno, tako prekrasno je živeti na svetu, in tako dolgo, dolgo jima je še živeti!...

— Pojdiva, Aljoša, tudi midva v Kazan: — vzkliknila je hipoma in ga prijala za roko ter ga gledala z veselimi, blestečimi očmi.

Parnik je stal tukaj tri ure in Aljoša, pogledavši na uro, je prevdaril, da z dobrim izvoščekom lahko ogledata še vse mesto.

Sam bi se bil rad peljal, tembolje, ker je mnogo njegovih spominov bilo zvezanih s Kazanjo. Tu je začel svoje visokošolsko življenje, a je skoro potem zaradi prepira z nekim profesorjem, s katerim se nista marala, odšel na petrograjsko univerzo. Tudi on bi bil rad pogledal znane ulice, na univerzo in pokazal vse to Zini in povedal, kako je živel tukaj...

„Da“ pomislil je hipoma, „to je bila osoda! Moralo je biti, da sem našel Zino in jo vzel, in ko bi se tedaj ne bil sprl s profesorjem — ne bi bil odšel v Petrograd in ne bi bil srečal nje..“

No Zina mu ni dala misliti in ga je čvrsto vlekla za roko.

— Pojdiva, pojdiva, Aljoša! — je nestrpno govorila in hitro gredé zavezavala trakove svojega belega klobuka.

— Ne vznemirjajte se! Še tri ure imate časa, ako pa se malo zakasnite, četrto urico počakam! dejal je kapitan, grede mimo nju in se nehoté nasmihal milovidnemu licu Zine, ki ga je gledala izpod klobuka.

— Ali res počakate! vzkliknola je razveseljena Zina in takoj jo je objela misel, da bode celi parnik, z vsemi potniki, čakal njo, ki bode hotela nalašč pozneje priti nazaj.

— Vprašajte, ni-li na pristanu izvošček Fedor; ako je, hitro ga vzemite; izborna vozi! — zakričal je za njima kapitan.

„Sivo“ občinstvo — po besedah matrosov — je že „odplaval“ in vrnil se je nazadnje zopet red.

Zina je veselo zbežala doli po lestvi, nasmihala se nehoté se svojim radostnim nasmehom vsem, ki so jo srečavali.

— To je krasen par! — je rekel kapitan poleg njega stoječemu možu Sofije Iljinišne ter zadovoljno gledal za njima.

— Ah, da, da! — hitel je ta z onim oživiljenjem, s katerim priletni, veseli možki vselej govoré o lepih ženskah.

— Da, prelest, kaka devojka! Veselo jo je gledatil — rekel je, z nekakim apetitom lizaje svoja polna, rudeča ustna.

— Ves parnik sta zmešala in se svojimi neumnostimi okužila! — srdil se je čmurni mož Marije Pavlovne, ki po lastnem priznanji ni poznal nobene bistvene razlike mej lepo in grdo žensko.

VI.

Zadnji dan njune vožnje po vodi, je bil Aljoša že zjntraj nekako razburjen, ko se je domislil, da bodeta danes doma, in postajal je zamišljen še vedno bolj in bolj. Gledaje nanj, razburjala se je tudi Zina, kateri je sicer potovanje na parniku tako ugajalo, da bi je bila rada še nadaljevala nekaj dni. A v tem hipu je tudi njo vedno silneje navdajala radovednost, kake so te „Jablance“, katere tako ljubi njen Aljoša! Kakov je stan, dom, vrt, sobe, in ona je v dvajsetikrat zahtevala od moža, naj ji pripoveduje o vsem tem.

Priti bi imela še le ob osmih zvečer k svojim „Jablanam“, a Aljoša nestrpno pričakovaje, da se prikažejo hrbtovi znanih gora, že od treh zjutraj ni odišel s krova.

„Nu, zdaj bo skoro, — rekel je kapitan mimo gredé. — Črez tri ure boste doma!“

A Zini so se zdele te tri poslednje ure tako dolge, da se je celó jezila.

Kakó, še cele tri ure?! — vzkliknila je razočarana. —

O gospod, kako dolgo! Morebiti pa je mogoče nekoliko hitreje voziti? Samo malce hitreje! — govorila je kapitanu z onim lokavo - prosečim nasmehom, ki se vidi pri otrocih, kadar gledajo odprto škatljo sladkarij, katere jim stareji dajo samo po obedu, a o katerih tudi vedo, da jih, ako prav lepo prosijo, tudi prej nekaj dobé, ki se ne računijo.

— Ne, hitreje se ne da! — odgovoril je kapitan, smeje se. — Razen čisto malce! — šalil se je da jo je tolažil.

— Še pridete, pridete! kriknila jima je Marija Pavlovna, katera je, sede ne daleko od nju za okroglo belo mizico, pila čaj se starko Nikulino.

— Naj le počasi vozijo, — rekla je starka Nikulina, smehljaje se po svoji dobri navadi — brez vas nam bo dolgočasno!

No Zina se je nehala zanimati za vse okoli sebe — vse njeno zunimanje se je zdaj zbralo na edine „Jablance“; zdelo se ji je, da trajajo poslednje tri ure dalje, nego minoli trije dnevi. (Pride še).

Iz Dr. Dežmanovih spisov.

O lepoti in negovanji človeškega telesa.

Predolgo bi bilo in na marsikaterem mestu za naše štovane čitatelje in čitateljice tudi nezanimivo, ako bi

SLOVENKA

Glasilo slovenskega ženstva

Št. 19.

V Trstu 11. septembra 1897.

Letnik I.

Mračí se...

Mračí se višnjevo nebo,
Sveta nedolžno lice,
In zbirajo v teman oblak
Nemirne se meglice...

Tako i meni mislij mrak
Po jasni duši pluje
In v dvomov zbira se temo,
Srce pa strahem čuje...

Vida.

Ko znale bi...

Ko znale bi cvetkice male,
Kako mi je bolno srcé,
Vse z mano bi bridko jokale,
Da zljajšale bi mi gorjé.

In ko bi ti slavčki pač znali,
Kako sem potrť in bolan,
Veselo v srce zažvižgali
Bi spev mi v tolažbo glasán.

In ko bi pač zvezdice mile
Poznale vso srčno mi bol
Da dušo bi mi vtolažile,
Vtrnile bi k meni se dol.

Tem moje gorje pa ni znano,
Le ena ve moje gorjé
Saj o n a mi s smrtno je rano
Raztrgala vbogo srcé.

Po Heineju prevela „Slučajnost“.

Prva sreča

Slike po naravi — Ruski spisala M. Krestovska, po izvirniku po slov. Adolf Pahar.

(Dalje).

V.

Njuno nemirno, nestrpno pričakovanje se je nehoté lotilo tudi drugih in zdelo se je, da ž njima čaka ves parnik. V teh treh dneh se jih je mnogo na parniku takó navadilo na mlada zakonska, da e zdaj malodane vsaki imel za svojo dolžnost, stopiti k njima in vprašati: — Nu, kaj? — in potem pomiriti ju, da — zdaj že skoro, skoro...

Celó surovi soprog Marije Pavlovne je postal nekako mehkeji in je mimogredé večkrat obstal pri njih ter, gledáje z njimi vred v daljino reke, vpraševal Aljošo o posestvu: koliko desetín imajo vsega skupaj, koliko oráne zemlje in lesa, ali je črna zemlja globoka i. t. d.

Tudi zdaj je prišel in molcé, ne gledáje na Zino (on je nigdar ni gledal in nagovarjal), obstal zraven.

— Nu, kaj? — je vprašal, nehoté ponavlja je te besede, s katerimi so ju vsi nagovarjali.

Kàr je lice Aljóše vse zažarélo in on je krepko stisnil roko svoje žene.

— Glej . . . — je spregovoril tiho, gledáje nekam v daljavo z nežno blestečimi očmi. — Glej . . . glej . . . ponavljal je razburjeno.

No Zina ni videla ničesa. Po bregu so stale še vedno pustínjske, z lesom pokrite gore, in nobenega znamenja vasi, ni posestva ni bilo na njih. Samo vzduh je postal nekako dišeč, aromaten, in od nekod je hipoma potegnila vonjava cvetočih jablan.

— Kje, kje? — vprašala je Zina v razburjenosti, vzdigáje se na prste. — Kje? Jaz ničesa ne vidim!

No Aljoša je samo krepkeje stiskal njeno roko in slastno, krepko diháje, z radostnim nasmehom ponavljal:

— Takój . . . takój . . .

Vsi so prišli k njima in, stojé okolo, tudi se stegovali in gledali naprej. Nekateri so vzeli binokle (kukála).

— Tu! — vzkliknil je zopet Aljoša in v tem hipu je bil parnik, izognivši se gore, nasproti večji vasi, ležeči navzdol po sklonu gore; a nasproti nje, na sosedni gori, je slonel star vlastelinski vrt, zakrivaje poslopje, takó, da se je na zlatormeni zahodni strani neba videla samo rdeča streha in kos bele stene. Iz daljave se je zdelo, da je vas in vrt, — vse zasuto z rahlim, ravno naletélím, rožnato-belím snegom, — toliko cvetočih jablan je okrožalo vse od vseh strani.

— Tu, tu! — je radostno ponavljal Aljoša in z eno roko krepko stiskaje Zino k sebi, mahal z drugo nad glavoj sè svojim klobukom, pozdravljaèe drago, milo nabrežje.

Vsi so se z govorom in nasmehom zbrali okolo nju, veselé se nju in prekrasnega razgleda. Parnik je dolgo, silno zažvižgal sè svojim mogočnim, orjaškim basom in, bližaje se bregu, obstal, lahno, komaj čutno zibáje se na malem valovji.

— Nu, zdaj ste doma! — rekel je, radujé se njunega zadovoljstva, kapitan, ki je prihitél od nekod.

Od brega sta jima že plavali dve ladiji proti, in iz ene, na kateri se je jasno kazala ogromna postava Aleksseja Markoviča, oblečenega v nekaj svetlega, mahali so jima tudi z robci.

Alekszej Markovič je stal sredi ladije v vsej svoji rasti in, odkrivši se, mahal sè svojim širokim slamnikom polagoma nad svojo plešasto, od zahajajočega solnca jasno osvetljene glavo.

— Glej teto Lizo! A ona, v temni obleki je sestra Liza! — govoril je v presledkih Aljoša svoji Zini. — A na krmilu je brat Andrej in vrtnar Ipat . . . Zdravstvujte, zdravstvujte! je kričal in se silil, da bi dosegel njegov glas ladijo.

In Zina je tudi mahala sè svojim robcem ter nekaj kričala in se smejala in radostno ploskala z rokami. V naglici se je hitela poslavljat od vseh — od ljubeznivega kapitana, kateremu se je Aljoša, tresoč ga za roko, v svoji razburjenosti zahvaljeval za nekaj, in od vseh teh milih, dobrih potnikov, ki so ju tako radi imeli in celó od mimo hitevših matrosov, katere je poznala že po imenih.

Ladiji sta dospeli že čisto blizo h parniku in galovili z dolgimi železnimi kavli. Matrosi so previdno spuščali k njima malo lestvo, po kateri je bilo treba iti doli.

— Alekszej, daj sem najprej ženo! — zakričal je Alekszej Markovič, in Zina je, uagnivša se čez bort, zagledala tam doli, čisto blizo njega, teto Lizo, in nekatere druge, še neznane osebe, ki pa so se ji tudi nasmihale, in čutila je tako veselje, da je hotéla hitro, takój skočiti k njim doli in vse poljubiti. Nu za to pa je bilo treba iti najprej v nižje nadstropje parnika, katerega je bila spuščena lestvica. Hitela je tja s kapitanom, kateri jo je hotel sam dati v roke njenemu tastu, a mej potjo se je še mnogokrat vstavila, ter naglo poslavljala zdaj s tem, zdaj z drugim. Vsi so ji stiskali roke, želé sreče, a dame so mimogrede poljubljale njeno zardélo, vsem se nasmihajoče ličice.

Aljoša je odpravljajal prtljago in v naglici dajal ukaze ljudem, ki so prišli iz druge ladije, ki je bila pripravljena za stvari.

No v tem trenutji, ko je Zina s kapitanom prihitela do lestvice, pri kateri sta ju čakala dva matrosa, kričnila je prestrašeno in nehoté stopila nazaj, bojé se stopiti na slabo, prozorno lestvo, skozi katero se je povsod videla temna globina vode. A nekoga silne roke, v rudečih pavolnatih rokavih, so jo hitro dvignile v zrak, in prej ko se je zavedela, so jo druge, tudi silne roke, v svetlih rokavih, poprijele in v hipu postavile na dno večje, rahlo se zibajoče ladije; in zdaj so jo objele tretje roke in ona je videla v svojo radost, da je že v ladiji ter je tako strastno hitela poljubljati teto Lizo, da se je ladija zopet silno zazibala.

— Nu sédi, sédi, hčerka! — govorila je teta Liza, smeje se in posadivaje jo k sebi.

Črez trenutje se je tudi Aljoša smelo in okretno spustil po lestvici in mimogredé objel samo očeta.

— Pokorno se zahvaljujem gospodu kapitanu za pozornost, naklonjeno mojima mladima potnikoma! — je glasno zavpil Alekszej Markovič in se klanjal na vrhu stoječemu kapitanu.

— Do svidanja, do svidanja! — zakričala je Zina, še le zdaj se zavedaje, da sta povsem ostavila ljubi parnik, za katerim ji je bilo naenkrat grozno žal.

V odgovor so se zopet čula pozdravila v slovo od vseh pasažirov, kateri so se zbrali pri bortu in še vedno gledali doli.

— Nu, odrini! — rekel je Alekszej Markovič.

Ladiji sta se tiho dvignili in zaplaval. Parnik je negibno počakal nekaj trenutij in, opisavši polukrog, tudi počasi odplul. No vsi so jim še iz daljave klanjali in mahali in nikdo ni hotel oditi prej, da nova gora povsem zakrije malo ladijo.

In ko je Zina videla, kako je za goro izginil poslednji ostanek belega telesa, ji je zopet postalo otožno in žalostno, kakor bi se bila poslovila od živega, bližnjega bitja. Izza gore, za katero se je videl samo še lahki sled dima, tajajočega se na nebu, začulo se je naenkrat mogočno, jej zdaj takó znano „rjojenje“, katerega se je od kraja tako bala.

S tem se parnik poslavlja poslednji krat.

— Nu, glej, Zinoček, doma sva! — rekel je Aljoša, zapazivši, kako se je v ženinih očeh pojavila otožnost.

— In dobro došli! — je radostno izpregovoril Alekszej Markovič, radujé se svojih otrok.

— A midva z Andrejem sva davi od 7. ure vedno letala na breg in gledala, kedaj se prikaže vaš parnik! — dejala je visokorasla deva sè silno zagorélím licem.

„Glej, kaka je ta Liza!“ mislila je Zina, radovedno ogledujé svojo novo sorodnico. „Glej, kaka je . . . samo Aljoši ni podobna . . . povsem druga . . . no vendar je krasna, prelestna . . .“

In Liza jo je tudi radovedno gledala sè svojimi umnimi, rujavimi očmi. Za hip so se srečale njune oči in nakrat sta obé zagoréli, se nasmehnili druga drugi in se sramežljivo obrnili v stran.

— Nu, dospeli smo! — rekla je teta Liza, ko je ladija lahno zadela v bruna malega pristana. narejenega ravno pod goroj; kraj vrta.

— Glej, dospeli smo! — je radostno ponovil za njo Aljoša in ne čakaje, da bi se ladija povsem ustanočila, skočil na breg.

Tam sta že stali, čakaje ju, neka mala okrogla devotka in starka v temni obleki, ki je. uvidevši Aljošo, s krikom prihitela na njegova prsa in zaokala, poljubovaje njega glavo in lice.

— Nu, hčerka, stopi na rodno zemljo! — dejal je Alekszej Markovič, kakor peresce dvigaje Zino s svojimi silnimi rokami.

Zina mu se je nehoté nasmejala in previdno, negotovo stopila na „rodno zemljo“. Kar ji je začelo biti nekako otožno. Okolo nje so bili sami novi, tuji obrazi, radovedno jo ogledovaje, a naravnost pred njo se je dvigala kruta, neznana gora, vsa zarasla s temno-zelenim hrastovjem.

Neverjetno se ji je zdelo, da je to res njena „rodna zemlja“, da se je res pripeljala „domov“. Strašno se ji je zdelo iti na to temno, visoko goro, za katero jo je čakal začetek docela novega, nenavajenega življenja . . .

In nehoté, razmišljeno je krepko prijala roko Aljoše, instinktivno iščoča v tej mili roki svojo oporo in zaščito . . .
(Pride še)

Iz Dr. Dežmanovih spisov.

O lepoti in negovanji človeškega telesa.

(Dalje).

1. Najprej je treba jesti lahne hrane, dokler ni prebavljanje popravljeno. Jed ne sme biti samo hraniva, ampak tudi lahko prebavna. 2. Kdor se poslužuje tečne hrane, mora se tudi bolj kretati in dihati, ne sme pa oslabeti vsled mišičnega kretanja in pota. 3. Treba se je vedno hraniti zmerno in z navadno hrano, katere je človek že vajen, ker množina hrane in neobičajne jedi slabé prebavljanje. 4. Vsak teden se je treba dvakrat kopati v topli vodi, ker tople kopeli oživljajo v suhih ljudeh pretvarjanje v telesu. Vrh tega si je treba še vsak dan na lahko drgniti život, kar je že Hipokrat priporočal. 5. Treba je zgodaj vstajati in zgodaj vlegati se; bedenje suši človeka. 6. Ko je naposled prebavljanje urejeno, pospešimo spolnenje telesa z običnimi krepili: mehki jajci, dobro gnatjo, ovseno juho, dobrim pivom itd.

Znano je, da na vzhodu, osobito v Turškej, mora biti vsaka gospa ali devotka debela, ako hoče biti po ondašnjem menenji lepa. Tam se žene debelé uprav na umeten način, ker drugače ne morejo biti ugledne. To umetno debelenje pa obstoja v tem, da se često toplo kopajo in vsaki dan pijo v kopeli že mastno kokošjo juho, v której je ukuhan koren tetivice (Smilax Chinae). Po juhi jedó meso dobro rejene kokoši napolnjeno z man-

delni in orehi. Mnogo jim pomaga seveda tudi brezposleno haremsko življenje.

Tudi v nas je takih ljudi, ki se vklanajo tem orijentalnim nazorom ter si mislijo, da mora človek v nekotih službah biti debel, češ da debeli ljudje so take-mu stanu primernejši. V o b č e se pa v Evropi vse boji debelosti: tako možki kakor ženske, osobito pa dekleta.

Kakor suhosti more biti človek podvržen tudi debelosti. Flegmatičen, brezbrizen, zadovoljen človek debeli se mnogo lažje nego sangviničen in nervozen; brez dela človek prej, nego delavni in marljivi ljudje: človek kratke pameti prej nego oni, koji mnogo misli.

Človek, debeleč se, izgublja v lepoti oblik, v miloti in v kretanju; razven tega je neokreten, diha težko, srce mu bije močnejše in poti se kmalo in mnogo, kar je radi vonjajočega hlapenja prav neugodno.

Opomniti moramo tu-le, da je mnogo lažje zaprečiti debelost ali zatreti jo takoj od začetka, nego jo ozdraviti kasneje in sicer zato, ker so z debelostjo večkrat združene kronične bolezni krvi in hranjenja.

Salo nastaja v telesu, ako ga več pride, ali ako se ga v telesu več napravi, nego potroši, a nasprotno izgineva, ako se ga več v telesu potroši nego ga pride v telo. Ono se dogaja, ako se hraniš s takimi jedmi, v kojih je že mnogo sala ali vsaj takih delov, iz katerih se more v telesu napraviti salo. Takova hrana bi bila: surovo maslo, olje, slanina, mastno meso, mastno mleko, mastne testenine, s kratka hrano, koja dela obilo masti,

Kakor je kakovost hrane velike važnosti, tako so zopet znatne vse okolnosti, s katerimi se pretvaranje (in s tem trošenje sala) v človeku povišuje ali zmanjšuje.

Kako se torej zdravi obilnost ali debelost? Hipokrat, katerega imenujemo očeta zdravilstva, pravi: Spavaj samo po noči in na trdem ležišču, sprehajaj se mnogo, tekaj in kretaj (gibaj) se živo. Nek drug moderni zdravnik trdi, da ni boljšega sredstva, da se ozdravi debelost, nego po noči učiti se algebre, a po dnevu cepiti drva. Pred vsem moral bi po mojem menenju vsak, kdor je zapazil, da se je začel debeliti in želi rešiti se tega, posvetovati se zdravnikom, kateri naj ga preišče ni li njegova debelost posledica kakove bolezni n. pr. jeter.

Če ni v njem nobene organske bolezni, ampak je debelenje le posledica načina njegovega življenja, tedaj mora ta način spremeniti, toda ne na mah ampak malo po malo. Mora se paziti na vse dietetične uvete (pogoje), po kojih se zmanjšuje tvorenje sala, a vže napravljeno salo privodi v kri na razstavljanje in izpelavanje ter s tem je treba pospešiti pretvarjanje v človeku.

Ti dietetični pogoji so sledeči: Treba se hraniti s tako hrano, v kojih ni mnogo kemijskih elementov, od kojih se delo salo. Takov element je najprej ogljik, kateri je glavni sestavni del v vsakem škrobu, sladkoru, gummiu v rastlinskih in živalskih masteh (olju, slanini, loju, možganih, maslu) potem v pivu in v sladkem vinu.

Tudi mleka, koje ima v sebi sladkora in masti kakor tudi rumenjakov, treba se je varovati. Najboljša pijača je voda, a oni, koji je navajen vinu, naj ga le pije dalje, toda prav zmerno.

SLOVENKA

Glasilo slovenskega ženstva

Št. 20.

V Trstu 25. septembra 1897.

Letnik I.

Meseca oktobra se praznuje god teh-le slovanskih svetnikov:

2. Čudislava, 3. Vitomir, 6. Bunoslav, 7. Dragomir, 9. Bořivoj, Nadislav, 11. Zvonimir, 16. Velen, 17. Branko, Jadviga, 22. Zorislav, 28. Mila, 29. Gradimir.

Slovenke, dajte svojim otrokom le slovanska krstna imena!

Čudno ni.

Pod suho trto stojim —
Nobenega grozdá na sebi več nima.

Ob hiši na vrt strmim —
Vse cvetje končala je lanska zima.

Oziram se v pusti laz —
Ves gozd je posekla na njem sekira.
Pod manoj dolinska vas —
Vsak ogel pri hišah že kol podpira.

In konec vasi dekle?
Ni več dekle! Že davno je žena ...
Oh, kaj sem opeval vse!
Zdaj ni mi po godu misel nobena.

Takó se ujeda, mori
Na svetu vse — različno — po svoje.
Jaz mislim, da čudno ni,
Če pesnik tudi se énkrate — izpoje.

Anton Medved.

Prva sreča

Slike po naravi — Ruski spisala M. Krestovska, po izvirniku poslov. Adolf Pahar.

(Dalje).

VII.

Na stopnicah pred hišo so se zbrali ljudje, da vzprejmejo mlade ter so radostno pozdravljali svojega

ljubljenca — Aljošo, kateri je vsem odzdravljaj in jih poljubljal. Za-nj ni bilo tukaj ni tujih ni novih obrazov, on je vse poznal in ljubil že od mladih nog, in njega tudi so vsi poznali izza otroške dobe.

In Zini je jelo prihajati žal — zakaj ona tu nikogar ne pozna, zakaj je ona vsem tako „nova“ in tuja, kakor tudi njej vsi drugi.

Rada bi bila, kakor Aljoša, našla tukaj samo znane osebe, ter jih tudi tako radostno, kakor on, poljubila.

Bilo ji je nekako tesno pod splošnim radovednim ogledovanjem, bala se je, bo li „ugajala“. Zeló rada bi vsem ugajala, da bi nikdo ne mogel obsoditi Aljoše zaradi izbora, in nehoté je postajala vsa zmedena in konfuzna, ne vedé, kako bi se držala, da bi „ugajala“. In ravno zató, ker je ugibala in nameravala to — ravno zató se ji ni podalo takó lahko, kakor tedaj, kadar se je kretala nevedé. Posebno jo je motila stara njanja (pestanja) Aljoše, katera ju je prva srečala tam doli na bregu. Zina je neprestano čutila na sebi njen vprašalni, nekako v dušo segajoči pogled in nehoté jo je bilo sram.

— Glej tu, njanja, — rekel je s ponosom Aljoša, — kako ženo sem pripeljal! Glej, ljubi jo takó, kakor mene!

— Kakó je mlada! — je rekla njanja, majáje se svojo sivo, v temno ruto zavito glavo, ne sočutno, ne nezaupno.

In tako ni Zina vedela, jo li njanja hvali ali kara, da je tako mlada.

Stopili so v veliko, pobeljeno dvorano, katera je služila tedaj v obednico, v sredini katere je bila pokrita miza in je šumél samovár.

Zina se je nehoté trudila ostati blizu tete Lize, do katere je čutila instinktivno zaupanje. Aljoša je bil takó vesel, ker se je vrnil domov, da nikakor ni mogel obsedeti na enem mestu. Sililo ga je, da bi takoj obletel ves dom, pogledal v vse dobroznane kote in ogle, uveril se, ali se je kaj premenilo v njegovi odsotnosti, ali se je kaj novega nabavilo. A Zina teta Liza ni pustila ž njim.

— Še pozneje utegneta! — rekla je ter jo posadila k sebi za čajno mizo. — Daj, da si oddahne, tudi tamno je že. Zdaj povečerjamo in potem se malo prej vlezeta, po potovanji, a zjutraj vstaneta in vse ogledata.

Aljoša je odhitel sam, a Zina je ostala pri Lizi in teti Lizi v obednici in se razgovarjala z njima.

Vprašali sta jo, ali se je bilo prijetno voziti, ali ji Volga ugaja i. t. d. No Zina se še vedno ni mogla osvojiti in se je malo plašila. Teta Liza je prva zapazila to in, da bi je ne spravili še bolj v zadrego, dala je Lizi znamenje, naj je nikar ne izprašuje.

Ko se je Zina ozirala okolo, bilo ji je nekako čudno in tuje, da je tukaj v tej neznani dvorani, z njenimi porcelanastimi vazami po kotih in na steni s podobami starih dedov in babic v starinskih frizurah ter rumenih rutah okoli pleč, gledajočih na njo iz svojih zlatih, otemnelih okvirov.

Zdelo se jej je, da jo vsi gledajo z onim vprašalnim pogledom kakor Aljošina njanja in bárajo:

— A ti, kaka bodeš! Pazi!

V odprtih oknih se je videl velik vrt, z dolgimi drevoredi, ki so izginjali tam nekje v globini otemnelega zraka, zeleni vrhovi dreves so temno odsevali na zlato-rumenem, gasnečem nebesu, po katerem so begale poslednje bóje solčnega zahoda.

In vse, kamor je pogledala Zina, vse ji je bilo neznano in nenavadno, ni verjela, da je „doma“ in da so vse te tuje, radovedno jo ogledajoče osebe — njeni sorodniki.

No skoro se je vrnil Aljoša, prišel je tudi Aleksej Markovič dajat razna povelja in razgovor se je takoj oživel.

Vsi domači so hoteli vedeti najmanje podrobnosti svatbe in potovanja in so jeli vpraševati Aljošo, kateri jim je z veseljem pripovedoval o vsem.

Teta Liza tudi mej razgovorom ni zabila gostiti svojih mladih ljudij. Pokladala jima je najbolje kose in silila jesti vedno še. No Zina ni mogla; bila je molčeca in se ni mogla osvoboditi od čustva nekake nerazumljive otožnosti.

Nasprotno pa je bil Aljoša tako vesel in oživljen, kakor malokdaj. Ognjevito je pravil o vsem, vsi so umolknili in ga poslušali, veseleč se njega in se radujé, da je on, ta občni ljubljene obitelji, brez katerega je bilo v domu naravnost pusto, zopet tukaj pri njih in zdaj za vselej.

Alekszej Markovič skoro ni trenil z očesom, gledaje ga, in Zina je zapazila, kako so v tem očesu zaigrale časi radostne solze, katere je v zadregi otrinjal hitro z vejic v svojo široko brado, kjer se niso videle.

Mrak je postajal vedno gostejši, a teta Liza ni užigala svetilke. Vedela je, da njen ljubljene rad sanjari v mraku. Aljoša je vedno rekal, da se nikoli ne govori in misli tako prijetno in lahko, kakor v mraku, osobito poleti.

Kar je zažvrgolél v bližnjem bezgovem grmovji slavec.

Aljoša ga v žaru razgovora ni opazil, a Zina ga je čula in prihajalo ji je tako tožno - tožno na duši, da bi bila najraje zaplakala, sama ne vedé zakaj.

Ta slavec jo je po neki čudni igri spomnil hipoma na Petrograd, sorodnike... In takó je poželega videti vse; zleteti tja, k njim, samo na eno trenotje; biti pri njih v lepi, vselej tako jarko razsvetljeni obednici, v kateri se je bilo tako veselo shajati na čaj.

A mesto te svetle, jarke obednice, sedi v neznani sobi, prepredeni v kotih s sivim mrakom, okolo sami novi obrazi, sami tuji glasovi.

A njeni pravi sorodniki — kje so? ... Tam daleko in Bog vé, kedaj jih bode videla... Čutila je, da zdaj, zdaj zaplaka in, ustrašivša se tega, je hitro vstala ter odišla, rekši, da se gre preoblačiti.

Aljoša je vznemirjen pogledal nanjo; zdelo se mu je, da je čul solze v ženinem glasu in hotel je iti za njo, a teta Liza, ki je imela mnogo prirojenega, finega takta, ga je ustavila.

— Idi, hčerka, idi, mila moja... — rekla ji je tako tako toplo in laskavo, da so solze še više stopile v prsih Zine.

— Nič, nič, pusti jo za trenotje! — dejala je, ko je Zina odišla. — Nič, jutri vse mine!...

VIII.

Ko se je drugi dan Zina vzbudila, je bilo prvo, kar jo je iznenadilo, buketi nekih rudečih cvetic, katerih prej nikdar ni videla.

„Kje sem?“ ugibala je poluzaspana, ko se je nekje, uprav blizu nje, oglasilo tele in so zakokodakale kure.

Skočila je iz postelje, méla si oči, kakor delajo zaspani otroci, ter se udivljena ozirala okolo.

— Ah, da, da, Jablane! V Jablanah! — vzkliknila je, hkrati se spominjaje vsega, spustila okretno svoje boste nožice s postelje ter jela radovedno ogledovati sobo.

Aljoše že ni bilo. Njegova postelja je bila prazna; vstal je tako tiho, da ni vzbudil Zine.

Slamnatí zastori na oknih so bili še spuščeni, a solnce, prodiraje skozi nje, padalo je v poševnih žarkih na čista, na novo okrašena tla in na beli mramorni umivalnik z malim zrcalom, od katerega so begali po stropu sedmerbojni „zajčiki“.

(Pride še.)

Poučno zabavna črtica o pismu.

Spisala Márica II.

V „Slovenki“ prejele smo že marsikatero dobro besedo o čitvu, danes pa hočemo spregovoriti besedico o pismenem izražanju mislij, sosebno pa o pisanju pisem. Način, kako ta ali oni piše, to je njegov zlog, je resna slika njegovega značaja. Kako nas včasih očara katero pismo in sicer ne toliko s svojo vsebino in vnanjo obliko, kolikor z lepim zlogom. Drugo pa je mogoče Bog zna,

SLOVENKA

Glasilo slovenskega ženstva

Št. 21.

V Trstu 9. oktobra 1897.

Letnik I.

Skozi vas

Skozi vas sem tiho spela,
Ko se zgrinjala je noč,
Čula sem molitve, vzdihne
Iz ubornih, kmetjskih koč.

In pri okencih uzrla
Sem obraz trpina mnog,
Zrla siromašnih, lačnih,
Zmučenih ljudij sem krog.

Vender so Boga hvalili,
Da živeti jim je dal,
In prosili, da bi dneva
Novega jim spet poslal.

Nad vasjo pa so blestela
Grajske hiše okna vsa,
Tam so jedli in praznili
Zlate kupice do dna.

In ko vaški revež vzdihal
V noč je iz srca globin,
V gradu se pojil z veseljem
Celo noč je bogatin.

Kristina.

Prva sreča

Slike po naravi — Ruski spisala M. Krestovska, po izvirniku po slov. Adolf Pahar.

(Dalje).

VIII.

Pohišstvo, obóji (tapeti), zagrinjala, vse je bilo posuto z onimi rudečimi cvetovi, katere je Zina najprej opazila in vse je nekako blestelo od svežesti. Zdelo se je, da so vso to malo sobico z nizkim stropom in široko belo pečjo v kotu naredili še-le včeraj.

— Zdaj sem v Jablanah! — rekla si je Zina in se zopet nehoté zamislila.

Da, zdaj se bo na vselej, vsak dan, vse življenje vzbujala v teh Jablanah, o katerih prej ničesa ni vedela.

Spomnila se je, kako se ji je včeraj zvečer stožilo in kako je joala, ko je pribežala sem.

In zopet ji je prihajalo nekako tožno in strašno, a samo malo; no solnce je tako jarko oblivalo vso to sobico, osuto s cvetjem, in pod oknom so tako glasno kodákale kure, da ni mogla ni plakati, ni misliti očem žalostnem.

Rada bi bila kar hitro vse ogledala in nevoljna je bila zdaj, da včeraj ničesar ni prav videla.

Najprej je skočila iz postelje in odprla okno. Prav pod oknom se je razprostiral vrt, ves oblit od solnca in iz vsakega njegovega grma so se glasili celi ptičji zbori.

— Ah, kako krasno! — vzkliknila je Zina, nagibáje se ven in gledaje doli.

Dom je stal na višini in za vrtom se je širilo polje, svetlo zeleno od mladega žita. „Ne — mislila je Zina ter radostno nastavljala lahnemu vetru svoje, še od spanja vroče lice, — tu je vse krasno! In zakaj mi je včeraj postalo tako otožno? Povsem prijetno je tu! Vrt je izboren, sobica najina je prelestna, kako krasna. In bezga je toliko! Ah, krasno! Belega in lilovega...“ Nekdo je potrkal na duri.

— Hčerka, si se li vzbudila? — slišal se je glas tete Lize.

— Vstopite, teta, vstopite! — kriknila je Zina, hité nazaj v posteljo.

— E, vedno se še obotavljaš, púžička! — rekla je teta Liza vstopivša. — Oh, ti, lenobica! Osma bode skoro in še nisi vstala. Vstani, vstani hitro! Soproj je že ob petih vstal, vse selo je že obletel!

In kakor malo dete je pohlopala Zina sè svojo široko veliko roko.

— Ah, teta, jaz sem tako vesela! — dejala je Zina, objemaje jo.

Sama ni vedela, zakaj se je prav za prav radovala,

no, čutila je samo v vsem svojem bitju nejasno, vriska-jočo radost.

— Nu, zdaj je dobro! — rekla je dobrodušno teta Liza, ki je s čutjem umela Zinino radost. — A ko se malo navadiš, tedaj bo povsem dobro. Nu, vstani zdaj hitro, takoj ti pošljem Matrénó, ona bode tvoja „kamerfrau“; vse, kar treba, ji ukazuj; jaz pohitim svoje pojiti s čajem, tvoj soprog, glej no, je ves sestradan... Da, — dostavila je nakrat resno, — ta bode pravi vaški gospodar, njemu se še navaditi ni treba: to ima že v krvi!

— Tudi jaz bodem, teta! Videli boste, jaz čutim, čutim, da tudi bodem! — vzkliknila je Zina zmago-slavno.

— Nu, daj Bog, — odgovorila je sè srčno resnim glasom teta Liza! — Daj Bog! Boljšega ni treba, nego da imata mož in žena enake okuse in želje. Ako pa mož na to stran vleče, žena v drugo, in otroci, ko dorastejo, morebiti potegnejo še v tretjo, tako ne more biti kaj dobrega, pravega družnega življenja nikdar ne more biti. In zdaj, hčerka, vstani, če ne, se jaz s teboj zaklepetam in vse ostavim brez čaja. Vstani, vstani, a jaz ti Matreno pošljem!

Teta Liza je odhitela, bojé se še daljše zamude, a Zina je skočila iz postelje in se jela oblačiti.

Čutila je v sebi neko novo, svežo bodrost, ne ono, katera jo je prej silila, da je noréla, kakor otrok, a neko novo, kakor bi hipoma dorasla in umela nekaj, česar prej ni vedela.

„Da, seveda, — mislila je ter se brzo oblačila, — ako moram živeti na deželi, postati moram prava deželanka, kakor pravi teta Liza. Toda kako se napravi to? Kaj mi je treba delati, da bodem taka?“ — Tega si še ni mogla povsem jasno misliti. — No, nemara, najprej ne smem misliti o Petrogradu, t. j. ni o sorodnikih, ni o vseh teh glediščih, koncertih, plesih, katere sem prej tako ljubila tam. Ako misliš, jameš jih gotovo tudi želeti, dolgočasiti se, a to je že slabo... Glej, tudi oblačiti se bo treba prostéje. Toliko so ji našili, a zakaj ji bode vse to tukaj! Kako priprosto sta bili teta Liza in Liza oblečeni; saj ona ima bistro okó, da vidi, v kaj je kdo oblečen. Resnico je govoril tedaj Aljoša, da so vse te cape v Jablanah nepotrebne; vedno je svetoval, naj si napravi kolikor možno malo, no Héléná je z vso silo hotela napraviti sestri lepo balo, a madama Berifon, njihova šivilja, se je kar zgrazala, ko je čula, da ženin svetuje, oméjiti se na tri — štiri obleke.

— To je nemogoče! — rekla je skoro nevoljno. — No, upoštevala bodem vašo vas (a kaj vas žene, mademoiselle tja, ko ste še tako mladi!) naredim vam same proste toalete, popolnoma primerne za deželo.

In toalete so bile narejene, res, prelestne, izborne, odlikajoče se v oni izbrani prostoti, katera bi bila povsem primerna za kako francozko chatelaine (dvorjanko), ki živi jeseni na svojem gradu, no Zini so se zdele tukaj, v samoti Samarske gubérnije, uprav smešne in ne-umestne.

— Da — rekla je sama sebi, — vse bodem tako

delala, kakor teta Liza in Liza, tako bodem živela, kakor oni živita! Nikakor nočem, da bi o meni govorili: „Glejte petrograjsko gospo!“ In Aljoša bo tedaj še bolj zadovoljen, a zdaj vem, da se na tihem boji, da ne bi se „navadila“ na vasi, in vsi drugi gotovo tudi mislijo: kje je ona za deželo. A vendar se navadim in prilagodim! Vsemu, vsemu se navadim!

Ustavila se je sredi sobe in se radovala zaradi tega, ker je čutila, da se „navadi“ tega zelenega polja, ki se je videlo skozi okno in se razprostiralo daleko, daleko in se družilo tam na obzorji z nebom.

(Pride še.)

Iz Dr. Dežmanovih spisov.

O lepoti in negovanji človeškega telesa.

(Dalje.)

Govoré o kretanji, naj izpregovorim še kojo o pristojnosti. V pristojnem človeku pozabimo na nedostatek kakega družega lepega svojstva, ker iz pristojnosti se razvija miloba, ukupni izraz harmonijske, ugodne človeške podobe. A pristojnosti treba se je učiti, ker ona ni prirojena. Ali žal, da se v sedanjem času prav lahko pozablja na vzgajanje in razvijanje pristojnosti. Seveda se je tega treba učiti v mladosti, dokler se morejo še mišice in členi vravnati, in ko so slabe navade še lahko odpravljlive. Opaža se žalibog čestokrat, da se nekateri mladeniči ravnaajo preslobodno v obleki in manirah za odraslimi ter mislijo, da so sè svojim osornim ponašanjem dosegli vrhunec naobraženosti, dási se niso še niti začeli učiti pristojnosti. Roditelji mislijo, da se vsega tega naučé pri učitelju plesa, ali tu se dan danes več ne uči pristojnosti, čemur niso krivi niti učitelji, ker moderni svet zahteva, da se deca izvežba čim preje, da more kar najbrže plesati valčke polke in druge take plese, kjer gracija ni možna radi karakterja takih plesov in radi preneglega kretanja. Ne pohajajo se sedaj učilnice plesa radi pristojnosti in gracije ampak radi veselja in družtvene potrebe, da more mladež odskakati nekoliko plesov, dási ni še odrasla za takove zabave.

V čem obstoja tedaj šola dobrega in lepega držanja? V telovadbi, ako se s telovadbo more spojiti korist in negovanje zdravja z estetičnimi zahtevami, ako se s telovadbo ima doseči lepo držanje razven krepjenja telesa, tedaj ima ostati telovadba v gotovih mejah kakor je bilo nekda v Grkih, ko niso gledali, da bi bili ljudje le močni ampak tudi lepi. Zato treba učiti mladino, da lepo stoji, lepo hodi in vaditi jo je treba v kretnjah, kolikor jih dopušča človeška narav.

Obilo greši sedanji svet, ker ne mara za pravilno naravno telesno lepoto, temveč teži le za umetnimi, krivimi lepšali. Kdor si lahko napravi taka umetna sredstva ter jih ume narediti po modi, on misli, da je vse storil za lepoto svojega telesa. Ali nek pisatelj trdi po vsej pravici, da samo one lepote, katere imajo naravno, har-

SLOVENKA

Glasilo slovenskega ženstva

Št. 22.

V Trstu 23. oktobra 1897.

Letnik I.

Taki so

Ljubkoval je z Minko, Rozo,
S črnooko Franico,
Zdaj zahaja k plavolaski
In ji bega glavico.

Ko mu ta več ne ugaja,
Pohiti še v drugo vas,
Da tam gleda brdki Jeri
V grškolepi nje obraz.

Vsaki nudi pregorečo
Ljubav svojega srca,
In deklé jedna kot druga
Srčno rada ga ima.

Vsaka dobro zna molčati,
Kar o sreči svoji vé —
On pa vse za nosek vodi
Te norčave ljubice.

Kristina.

Jeseni.

Listje, ki raz drevja pada,
Vjelo se mi je v lasé;
V dušo mi iz te jeseni
Padle sanje so težké...

Stezam se na mehkem mahu;
Kaj mi to in to je mar!
Vzdrami se, sanjava duša,
Le premišljati nikar!

Vida.

Prva sreča

Slike po naravi — Ruski spisala M. Krestovska, po izvirniku po-slov. Adolf Pahár.

(Dalje).

IX.

Kár so se duri njene sobe, sunjene z boso nogo, odprle in na pragu se je prikazala zdrava, rudečelična ženska z leseno posodo v rokah, ruto na glavi in podpasanim sarafanom. Od sunka se je voda v posodi zazibala in razploskala.

— Glej no, razlila! — rekla je ženska, obstala in gledala, kako ji je voda lila po golih rokah.

Zina je začujeno gledala nanjo in skoro ni verjela, da je to res ona „kamerfrau“, katero je teta Liza obečala poslati.

— Torej to ste vi, Matrena? — prašala je nakonec, da bi se uverila.

— Jaz sama! — rekla je „kamerfrau“ ter postavivša posodo na umivalnik, poklonila se Zini ter se záse veselo na-mehnila.

Za trenotje sta radovedno ogledovali druga drugo. Zina se je nehote čudila, kako malo so podobne tukajšnje hišine (sobarice) petrograjskim.

Matrena, ogledavša Zino, je bolešno vzdihnila in podprla lice z rokój.

— Mladi ste, gospa! — rekla je, kakor je dejala včeraj Aljošina njanja, samo z drugim, nekako žalostnejim glasom. — Glej no, kakih sedemnajst let, ne več, imate?

— Ne, že devetnajst! — rekla je Zina s ponosom in skoro razžaljena, da so jo imeli vsi za tako „mlado“.

— Glej no, — dejala je Matrena, žalostno majaje glavo, — tudi v mestu so jeli dandanes tako mlade udájati!

— A vi... a ti si omožena? je vprašala Zina, katero je zdaj jako zanimalo to vprašanje.

— Jaz?

— Da, ti?

— Ne, milostna, jaz sem vdova! Vdova, milostna. ravno na Petrov dan bode štiri leta, kar sem vdova . .

— Ah, reva! — dejala je Zina s polnim sočutjem; zdelo se ji je tako grozno, biti vdova. Ali se ti želó toži?

— Pri delu, milostna, kako bi se tožilo? — dejala je Matrena začujeni Zini. — Pri delu, milostna se nikoli ne more tožiti. Kadar sem brez dela, nu, tedaj se mi res toži. Od kraja, seveda, tulila sem nekoliko, a zdaj nič. Gospod je milostiv!

— Da, ali si ga, gotovo si ga ljubila? — vprašala je Zina, ki ni mogla razumeti, da more na videz tako dobra Matrena govoriti take grozne reči.

Bila je uverjena, da zblazni, ako bi Aljoša umrl.

— Gotovo, ti si ga ljubila? — ponovila je vprašanje.

— Da, gotovo, kako bi ga ne ljubila, saj je bil moj mož! — dejala je Matrena in se zasmejala, pokazvša svoje ravne, bele zobè.

— Nu, vidiš, in kako toraj, da ne žaluješ? —

— Takó! Pri možu, milostna, včasí še huje tožiš. Jamejo pijančevati in zadirati se, kako veselje je to?

No Zina je neumé majala z glavo.

— Ti si se rano omožila? — jo je vprašala.

— Kako pa? Seveda, rano, — de je Matrena. — V našem stanu, — nadaljevala je z unemo, ko je videla, da gospa ničesa ne umeje, ker je „mlada“, — v našem kmetskem stanu, milostna, se ne more drugače . .

— Zakaj ne? — začudila se je zopet Zina.

— I'a, glejte, ker je vsakemu delavka potrebna. Brez delavke je tudi slaba v družini . . . Mej nami je vselej tako, da hitro, ko je kje kaka deklica za možitev, takoj pošljejo svate tja. Redko, redko katera obsedi kot devica.

— No, kako pa ako je grda?

— Kaj to! Kaj je, če ni lepa! Z lica se še vode ne napiješ! Druga je lepega obraza, a kaj pomaga, ako ni za delo! Pri nas ne gledajo v gobec; druga je grbasta in kozava, pa ima zdrave roke in je pridna, tedaj ne glej na to, da je grbasta, bolje nego druga lepotica zna svoj poklic.

„Bog! Kako je pri njih vse prosto!“ — mislila je Zina, posluša je in ogledovaje Matreno zdaj še z večjo radovednostjo. — Kadar mož umre, ne žalujejo, ker so na delu; kadar se ženijo, ne iščejo si žene, a delavke . . . Na lice ne gledajo . . . Samo delo in delo! A mi! . . .

Zamislila se je. mijlila si je roke in se trudila, razjasniti sebi ta novi pogled na stvari in razmere, no na njene duri so trkali in nekov poln, mehak glas je vprašal:

— Ali se sme k vam?

— To je naša gospodičina, Lizabeta Leksjeva! — rekla je Matrena, vidé, da Zina ne pozna glasa.

Zina je bila v sami jopici, z rokama polnima mijlovih pen in sama ni vedela, ali sme k nji ali ne. No, ne dovoliti Lizi, se ji je tudi zdelo neumestno.

— Vstopite, vstopite, prosim! — je kriknila zmedenó.

— Aljoša me pošilja k vam, — dejala je Liza vstopivša z ogromnim, ravnokar natrganim buketom bezga, še vlažnim od jutranje rose. — Poslal me je preganjat vas! — nadaljevala je lahno rudéla, kakor bi s temi besedami hotela opravičevati svoj prihod. — A to sva vam z Andrejkom natrgala . . . Aljoša je pravil, da vi ljubite cvetice.

— Ah, hvala Vam . . . Kakova prelest! pri nas v Petrogradu se še ni razcvetela . . rekla je Zina.

Rada bi objela in poljubila to milo Lizo, katera ji je tako ugajala, a ni se upala tega storiti in tudi roke je imela vse v mijlu.

Zeló sta ugajali druga drugi, no lahno še bili v zadregi in rudeli, kadar sta se srečali z očmi.

Liza je hotela djati buket v vodo, a ni bilo nobene pripravne vaze zanj.

— Matrena, hodi dol in jo prinesi iz moje sobe! je rekla sobarici.

— Nu, seveda! — strinjala se je Matrena, okretno odstavljaje posodo od sebe in otiraje roke v svoj sarafan. — In vi, gospodična, pomagajte tukaj gospej, jaz še nisem pospravila vseh sob.

Zina je postajala še bolj zmedena, ko je čula, da ji bode Liza „pomagala“; no Liza je vzela posodo z vodoj Matreni iz rok in stopila na njeno mesto.

Saj je vam vse eno? — je vprašala Zino.

— O, da! Gotovo, seveda . . — je hitro odgovorila ta. — No, vendar . . . kako je to? . . .

Nu, to ni težko, — rekla je Liza, smeje se. — In, vedite, pri nas prav za prav nimamo sobarice . . . to je take, kakor so v Petrogradu, da bi samo za gospodo hodila; a mi smo tu bolj navajeni sami delati. Hoteli smo iz Šaratova naročiti eno za vas, pa Aljoša je pisal, da ni treba, ker vi svojo pripeljete seboj . . . Lej, tu za ušesom imate še nekaj mijla.

— Hvala . . . Da, hotela sva vzeti sé sabo mojo Dunjašo, ona je že dolgo pri meni služila in od kraja je soglašala, no potem je odpovedala . . . Bala se je dolgega časa na deželi.

Zina je nalašč hitela, da bi kar najhitreje končala svojo toaletto in ne zadržavala predolgo Lize kot sobarice pri sebi, kar ji je bilo strašno sitno, no Liza tega malo ni opazila in je mirno izpolnjevala prevzeto dolžnost.

— Bože moj! — je vzkliknila. — Dolg čas na deželi in še sobarici! Nu, jaz razumem, da bode vam morebiti še dolg čas, zato, ker pri nas ni posebne zabave, ugodnosti, a vi ste navajeni tega. No, po mojem je na deželi toliko dela in veselja, da je res težavno, dolgočasiti se; to je malodane v mestu prej možno. Saj je tam vedno isto, vedno mej stenami in stenami . . .

— Nikakor, zakaj mej stenami, — ugovarjala je Zina smeje se, — saj se lahko gre na ulico!

— In ulice so tam zopet mej stenami! Kamor pogledaš, same hiše in hiše, neba skoro nikj-r ni videti, kakor na hodnikih! Ne, ne vem, kako je to, nemara zato radi tega, ker sem se rodila in vzrasla na deželi, a vselej mi v mestu nedostaja prostora . . . Ali se vam ni zdelo tako?

— Ne, navadila sem se! — rekla je Zina smeje se. Ni se smejala zaradi tega, ker se ji je zdelo smešno, kar je govorila Liza, a zaradi tega, ker je tako govorè bila strašno podobna Aljoši. Navadno mej njima ni bilo skoro nobene podobnosti, no zdaj pa je zaigralo v izrazu oci, v gubici na nosu, v glasu nekaj povsem Aljošinega in vsled tega se je zdela Zini še mileja in simpatičnejša.

(Pride še.)

Iz Dr. Dežmanovih spisov.

O lepoti in negovanji človeške kože.

(Dalje)

Kaj je lepota? Mnogi in mnogi, držeči za največjo lepoto ono, kar se približuje uzorom, koje nam je ostavilo grško kiparsko dletó: možem belvederskega Apola a ženam medicijske Venero, iščejo lepoto v zunanji formi, da, v lupini človeškega telesa, o kojej se bode tu zdaj govorilo.

„Lepo je, kar je srcu drago“, pravi naš narod, a ker so posameznemu srcu posamezne osebe mile, bila bi potem lepota relativna t. j. vsak bi držal nekaj drugega za lepo. Ali umetniški duh in znanstveni razum ne moreta nikakor pristati na to, da je lepoto občutil slučajni osobni vkus pojedinih ljudi. Vzlic vsem raznim pojmom raznih ljudi o lepoti, vendar more biti lepota idealna lepota samo ena in ona mora imeti svoje zakone, svoja absolutna svojstva.

Grški modrijan Platon izvaja lepoto in dobroto iz istega vrela, po njem je lepota osobit pojav dovršenosti. Lepota sama po sebi, pravi Platon, je ena, nespremenljiva in neprehodna, popolne ne najdeš v pojedini zemeljski stvari, ali posamezno stvar zovemo v toliko lepo, za kolikor se ona približuje ideji lepote. Popolno lepoto moremo si le misliti, a ne moremo je gledati nikjer s telesnimi očmi. Za Platonom je še nebroj učenjakov skušalo točno pojasniti pojem o lepoti.

Lažje je torej reci: kdo je lep, nego: kaj je lepo? V nekem Goethejevem dvogovoru vpraša nekdo: Kaj je lepota? A drugi odgovarja: Jaz sicer ne znam, a hočem ti jo pokazati.

Nek drugi pisatelj spominja se one sužnje, za katero se je neki knez strastno razgrel baš radi njene lepote, oboževaje v njej pravi ideal krasote, a si sam ni mogel povedati, kje ima ona to amajlijo, ta čar. Nekoč je odrezal nek zlobni zavidenik lepej sužnji lase in takoj se je jela deva dozdevati nelepá, a knezu se je zdela uprav odurna ter le ko so jej lase zopet zrastle in dobili prejšnjo bujnost, zdela se je knezu zopet lepa, a nikdar več takó kakor prej. Iz tega sklepa oni pisatelj, da se v lepoti ne morejo razlikovati posameznosti ter da se lepota z razkrojevanjem uničuje kakor cvet, katerega razstavi botanikar na sestavne dele.

Mislím, da ne zgrešim, ako pravim, da je miloba

(gracija) glavno znamenje lepote. Grška pravljica pravi da boginja lepote, Venera, ima pas, katerega podeljuje ženskím bitjem, a kateremu ga podelí, podelí z istim milobo in moč, s katero si pridobi ljubezen. Ona pravljica pravi dalje, da si je nekda boginja Junona (kojej se lepota ne more odrehati) izposodila oni pas, da bi očarala Jupitra na gori Idi. Junona se ni torej nadejala nadvladati Jupitrovega srca s svojimi dražestmi, nego še le s pasom milobe.

Iz tega, da boginja lepote, Venera, more posojati pas milobe, drugej boginji, je razvidno, da miloba se ne prijemá lepote ampak da miloba more kakor dar darovan od lepote pripasti tudi bitju, ki je manj lepo ali celó nelepo.

In res opažamo vsak dan, da je miloba brez popolne lepote; nahajajo se žene, kojih ne se šteje uprav za lepe, ali vendar je vsak obožuje, ker oni duh milobe oživlja vsako njihovo delo in daje vsakemu njihovemu pogledu in celo najmanjšemu kretanju nekaj idealnega.

Naj se takej ženi nabere koža in pobelé lasje, njena miloba vendar vsled tega nič ne trpi. Tako more tudi biti lepota brez milobe, a taki lepoti pravi naš narod: „lepo je al je slepo“. Lepota brez milobe je kakor telo brez duše; to je ona lepota ki brzo ocvete, milobe pa ne more zatreti ni vreme, ni kaj drugega.

Kaj je miloba, koja se najčesče združuje z lepoto, vendar more obstojati tudi brez nje in koja razodeva svoj čar tudi v nelepem bitju? Kaj je miloba, brez koje more sicer obstojati lepota, a more samo po njej dobiti mikavost? Miloba ovija kakor nekov čar vse telo; ona je bolj gibanje nego mir, bolj duša nego telo. Narav podaja lepoto rasti, a duša daja lepoto kretanju. Ni je lepote za človeka, v katerej bi ne bila deležna zajedno duša in telo. Najlepša ženska zdela se nam bode grda, ako se njena lepota kaže samo na površji, a barvila, trakovi in visoke pete na cipelicah niso prava sredstva, da dosežeš lepoto.

Leichtenberg pravi: Biti ono, kar nisi, je v večini slučajev mnogo težje, nego postati ono, s čimur se delaš. Zato naj se ženski svet trudi biti raje lepim, nego delati se lepim.

Tako sem hotel omeniti načelno misel, po kojej bodem presojeval lepoto človeškega telesa in zajedno lepoto kože; ako sem se preveč odda jil, stavite to na rovaš, da sem hotel pokazati, kako more postati po milobi, ki izvira iz duše, vsaka ženska največji umotvor, kojega je ustvarila Stvarnikova roka.

Zunanja površina našega telesa je pokrita se zavojem, kojega imenujemo kožo. Ona ne varuje samo notranjih delov našega telesa, ampak ž njo tudi tipljemo in na njej se nam čisti kri. Koža se prilagoduje radi svoje prožnosti vsam telesnim formam in ne pretrže se nikjer, dasi je na nekojih krajih tanjša in prozornejša, tako da se iz pod nje vidijo krvne žilice.

Koža je dovolj debela in celo na najnežnejših ročicah debeleja od rokavic, koje varujeje roko. Ona ni povsod napeta ampak je na več krajih obično blizo pregibov nabrana in po teh naborih osobito po onih na rokavah so hoteli stari narodi kakor tudi dandanes ciganke

SLOVENKA

Glasilo slovenskega ženstva

Št. 23.

V Trstu 6. novembra 1897.

Letnik I.

Meseca novembra se obhaja god teh le slovanskih svetnikov: 1. Ljubomil, Cvenija, 6. Ratislav, 7. Bogdan, 8. Kazimir, 11. Braslav, 13. Gorislav, 14. Borislav, 19. Jelisava, Gradislav, 21. Grimislava, 23. Draguš.

Slovenke, dajte svojim otrokom slovanska krstna imena!

Med grobovi...

Med grobovi stopam tiha —,
Tu in tam napisi zlati,
In na dragih spomenikih
Angelji stoje krilati.

Lučic sto in sto vzplamteva,
Vonj cvetic se svežih širi,
Na ovenčane grobove
Pa tečejo solzni viri. —

Dalje spem... postanem zopet,
Zrem gomilo osamelo,
Ki brez cvetja je in lučic
Le pokrita z rušo velo.

Revež tu gotovo spava,
Borno bitje — brez pomena —
Grob njegov zato brez cvetja
In brez lučic je plamena.

Roki sklenem jaz — in molim —
Vetra dih skrivnostno veje:
Tukaj so pozemske sreče
In pozemske bede — meje!

Kristina.

Prva sreča

Slike po naravi — Ruski spisala M. Krestovska, po izvirniku po slov. Adolf Pahár.

(Dalje).

IX.

Liza je bila močna, lepo vzrastla deva, sè svežim, velikim, zagorelim obrazom in visokimi, zdravimi prsi. Imela je kakor Zina vsega skupaj 18 let, a na videz jih je imela 20 in Zina je bila poleg nje docela deklica. Poteze njenega lica so bile krepke, celó nekoliko debele, posebno v primeri z Aljošinimi, katere so bile po neki čudni igri prirode zelo tanke in skoro žensko nežne.

Liza nikakor ni bila lepa, a imela je prekrasne temnorujave lase, gladko začesane v eno samo gosto, dolgo kito, ter nevelike, no umapolne in nenavadno jasne, rujave oči. A glavno — vsa njena postava, ne tanka in izbrana, kakor Zinina a močna in krepka, dihala je neko svežo, zdravo silo, da jo je bilo kar veselje gledati.

— Nu, lej, gotova! — dejala je Liza, ko se je Zina umila. Za trenotje so se srečale njune oči, zopet sta zarudeli in se nasmehnili druga drugi, kar je Liza potegnila k sebi Zino ter jo krepko poljubila. Zina se je še silneje razgrela in začutila, da je z vsem srcem pripravljena ljubiti to mirno, silno devo, pri kateri ji je bilo nekako posebno prijetno, ter jo je goreče objela in tudi krepko poljubila.

— Veste, — dejala je Liza z neko vprašalno nežnostjo gledaje Zini v lice, — veste, bodiva povsem kot sestri! Takoj sem vas jela ljubiti! Seveda, ko bi ne bili žena Aljoše, tedaj bi vas nemara ne ljubila takó hitro, a vse eno bi mi vi tudi tedaj zeló ugajali... Tako ste dobri, nežni...

— Tudi jaz, tudi jaz tako! — je radostno vzkliknila Zina. — Mislite si, ko sem vas zagledala, takoj sem si rekla: Kako je krasna, in takoj sem čutila, da vas ljubim.

In zopet sta se obe zasmejala in se krepko poljubili.

— A od kraja sem se vas strašno bala! — rekla je Liza smeje. — Ko je nam Aljoša pisal, da se ženi, smo se vsi začudili. Vedno je prej govoril, da se nikdar ne oženi in nakrat, še univerze ni utegnil končati, je že gotov z ženitvijo. A ko je pisal, da bosta tukaj živela, tedaj sem se res zbala! Moj Bog, sem mislila, kaka je ona, nemara kaka važna, tanka, petrograjska gospodičina, a mi živimo tu tako prosto, brez posebnih zabav; morda ji ne bode ugajalo, jela bode vse po svojem prenašati ter nastanejo še prepiri in neprijetnosti! A mi, veste, zmiraj v miru živimo tukaj in nakrat prepri! Nu, ko sem vas videla, mi je takoj odleglo od srca: povsem ni strašna, mislila sem, ni važna in izborna se bomo imeli! In tudi Aljoša je tako srečen, tako radosten, da mora biti človek že zaradi njega vesel.

— Ah, kako je to čudno! Strašno čudno! — deje Zina, radostno gledaje Lizo. — Nu, mislite si, da sem jaz do pičice isto ugibala! In tudi, ko sem vas zagledala, nehala sem se bati. No, res je to smešno in čudno: vi ste se mene bali, a jaz vas; glejte, nikdar si nisem mislila, da se me more kdo bati.

— Veste kaj, — je segla z resnim izrazom Liza vmes, — veste, saj sva zdaj kot sestrí, tikajva se!

— Ah, odlično, odlično, dajte! — je vzkliknila Zina in od zadovoljnosti celó zaploskala z rokama, kateri sta bili pred silnimi, zagorelimi rokami Lize videti skoraj otroški.

— Veste... veš... — nadaljevala je, — zdi se mi, da vas vse že davno poznam! Vas... tebe, teto Lizo, Aleksjeja Markoviča in tudi Matreno vašo! Kakor bi ne bila še-le včeraj prišla, a davno, davno prej, kakor bi živela skoraj vse življenje tukaj! Ah, kako je vse to lepo! Zdaj sem še veselejša, da sem vzela Aljošo!

In radostno sta se nasmejali obe, prijeli druga drugo za roko, zasukali se po sobi, takó bistro, da se je mala izba z vsemi svojimi rudečimi cvetkami po obójih in opravi zavrtela pred njunimi očmi, a muslinovi našivi obleke so se razkošno napihnili in zafrléli.

— In potem še nekaj! — je rekla Zina, obstala in se zresnila. — Jaz hočem, da bi me ti naučila delati! Vem, da ti mnogo, jako mnogo delaš. Meni je Aljoša vedno pravil...

— Kako je moje delo? — vprašala je mirno Liza. — Lej, razen tega, da kmete lečim (zdravim)... To res zelo ljubim in se mnogo pečam s tem... In potem še vrt in ógrada... To s teto opravljava... Tudi izučenega vrtnarja nimamo, zató ker teta sama prekrasno razume to stroko...

— Nu, tu vidiš, koliko ti znaš in delaš! — je zamišljeno, skoraj žalostno rekla Zina. — A jaz ničesa ne znam, ničesa ne umém, razen na kanvi (kanevas) šivati in čipke vezti! A jaz bodem tvoja marljiva in poslušna učenka... Hočem se naučiti vse, kar delaš ti ter živeti povsem, pevsem tako, kakor živiš ti!

— O! — je dejala Liza tudi resno, -- to ni težavno, tudi delati zaradi tega ni treba kaj posebnega!

To pride vse samo po sebi! Nu, zdaj pa teciva hitro, gotovo naju že čakajo!

— Da, da, letiva in povejva jim, da se že tikava! -- je radostno vzkliknila Zina in prijevši se za roko, tekli sta sè zarudelima, srečnima licama iz sobe ter dirjali navzdol po stopnicah.

X.

Spodaj sta naleteli na Aljošo, katerega sta skoraj prevrgli. On se je naveličal čakati ter je šel sam za ženoj.

— Nu, vendar konečno! — je vzkliknil, ugledavši ju. — Mislili smo, da prideta še-le jutri.

— Ah, Aljoša! — zakričali sta radostno obe, — midve se tikava, tikava!

— To je naglo! Celó prenašlo! -- dejal je Aljoša ter zadovoljno gledal sijajoča obraza žene in sestre.

V dušo ga je veselilo njuno prijateljstvo, no hkrati pa se ni mogel zdržati, da bi ju ne podražil zaradi tega, ker sta tako hitro „v ognju“.

— A zakaj si tako odšel, da te nisem slišala? — vprašala je Zina, delaje nezadovoljen obraz, no takoj se je zasmejala in poljubila svojega nenaglednega Aljošo, katerega ni videla vse jutro.

— Zdaj vidiš. — ji je rekel on, — saj sem ti prej pravil, da je moj Lizek krasen fant.

— Ah, neumnosti! — vzkliknila je Liza in rudela.

— Izmisli si je, da me mora za fanta imeti! Kakor bi bila jaz mali deček!

In vsi trije so hiteli se smehom in govorom v obednico.

Obednica je bila vsa zalita sè solncem, skozi odprta okna se je glasilo čivkanje ptic, v zraku je bila okusna vonjava od peciva, ki je ležalo na mizi.

— Dolgo, hčerka, dolgo! — klicala jim je nasproti teta Liza. — Že v drugo pošiljam samovar na pogrevanje.

— Pozdravite ju, oni se že tikata! — vzkliknil je zmagonosno Aljoša.

— Da, posestrili sva se, posestrili! — zakričali sta zopet v eden glas in od njunih zvonkih glasov in veselih, rožnatih obrazov je postalo v sobi nekako še svetleje.

Aleksjej Markovič, v kapi in obleki iz sirove svile, je sedel pri oknu z novinami v rokah in pil čaj iz ogromne, s cvetkami in pticami orisane čaše.

— Nu, ako sta zaradi tega zaostali, — rekel je, — tedaj naj bo za prvokrat in ne bodem vaju káral! A že sem mislil: kakov red je to! Deseta ura je že, a še čaja nista pili!

Delal se je, kakor bi bil nezadovoljen in godrnjav, a ves njegov dobrodušni obraz je kazal tako notranje zadovoljstvo in srečo, da je Zina kar instinktivno čutila, koliko globoke, nežne ljubezni je v njegovem srcu do nju, ne samo do Aljoše, njega ljubljenega sina, ampak tudi do nje, Zine, katera mu je bila še pred enim letom tuja, neznana devotka, o bitju, katere on niti mislil ni in katera mu je postala zdaj skoraj tako bliska in draga, kakor lastni otrok. In v navalu nežnosti, od jutra sem

jo napolnjujoče, se je goreče odzvala tej ljubezni, katero je videla v njegovih očeh ter, planivša k Aleksjeju Markoviču, ga krepko objela.

— Ah, hčerka . . . hčerka, — je s tresočim glasom in tesno jo stiskaje k sebi rekel Aleksjej Markovič. — Glej . . . glej, kako veliko hčerko mi je Bog nakrat poslal, — je dejal in nenadoma zaplakal.

No, takoj, sramuj se svoje slabosti, katera se mu je zdela stárčeska, se je premagal in zasmeljal, gledaje vse sè zmedenim pogledom.

A obrazi vseh so bili razburjeni skoro tako kakor njegov in nikdo se ni smejal pri vidu njegovih solz, kakor se je bal.

— Nu, hčerka, ljubi nas vse, — je rekel tedaj, osmeljuje se in jo poljubovaje, — ljubi, a mi tebe že ljubimo! Samo nekaj še: sedaj si naša, tako da se moraš tudi z mano in teto-starko tudi *tikati*! Slišiš?!

— Slišim! — dejala je Zina radostno in bilo ji je tako prijetno, da bi bila najraje ves svet tikala.

No praktična teta Liza je segla vmes.

— A dajte vendar, da jo raje s čajem napojim, — je rekla, — če ne, ona pri naših poljubih ostane še gladna za prvi dan.

In podala ji je čaško čaja z gosto smetano in toplim pecivom, od katerega je tako okusno dišalo po sobi.

Vsi so bili še preveč razburjeni in so za nekaj minut nehoté umolkili ter samo ljubeče gledali drug drugega, posebno Zino, katera je objavila, da nikdar ni videla tako goste smetane in okusnega peciva.

-- Naša teta Liza zna to! — rekel je s ponosom Aljoša. — Ona celó navadne kotlete zna tako pripraviti, da vse prste obližeš!

Aleksjej Markovič je hodil z bodrim, veselim obrazom po sobi in, gredé mimo sina in Zine, je vsakokrat zadovoljno pogledal na nju in lice njegovo je bilo tedaj še zadovoljnejše in blažje.

Vsi so čutili, da ljubeča se rodovina ne razpade po prihodu novega člena, kakor se to pogosto dogaja, a da se še tesneje združi. Najsrečnejši pa je bil Aljoša, kateri je čuvstvoval, kako je ugodil vsem z izborom svoje mlade tovarišice in zato jo je sam še silneje ljubil.

— Nu, pij, pij, ženka, rekel je, priganjaje jo, — pij, potem pa na ogled našega doma. Kar misliti si ne morem, da bi moja lastna žena v našem rodnem gnezdú távala kakor v lesu.

— Gotova sem! — js vzkliknila Zina, naglo pijoča svoj čaj; sama je že komaj čakala tega zanimivega ogleda.

A teta Liza je ni pustila tako hitro.

— Nič, nič je ne moti! — rekla je Aljoši. — Sam si prosil, da jo moram lepo rediti, a zdaj ji še čaja ne dá izpiti v miru! Hvala Bogu, saj ne gorí, še utegneta! Jej, hčerka, jej lepo; tu izpij drugo čaško, potem pa begajta, koder hočeta!

Vsi so se nasmejali, no teta Liza je ostala pri svoji zahtevi in prisilila Zino izpiti še eno čaško in po-

jesti še nekaj peciva in še le potem se je zadovoljila, rekoč, za prvokrat naj bo dosti.

— Nu, idita, zdaj idita! — dejal je Aleksjej Markovič, smeje se sinovi nestrpnosti. — Odpusti ju že, tetka! Tudi záme je čas, da grem na polje!

— Zdaj smeta! — odločila je tudi teta Liza, in Zina jo je še enkrat okretno poljubila, shitéla za možem, prijemši ga za roko, na vrt.

(Zvršetek pride.)

Meni se zdi . . .

T. B.

Svetal in ljubeznjiv in milopazen,
Tvoj pogled bil je záme — zdaj je prazen,
Ljubezni prazen, oster in teman,
Da skoro me obhaja v njem bojazen:
Zakaj ti omrzelo je srcé?
Brez tožbe rad prebódem vsako kazén,
Če prosto iz srcá mi izpoveš,
Kaj vrglo naji je in kdaj narazen.
Kakó sladko sem menil se s teboj!
Ves dan, vsak hip ti bil je záme lazen.
A zdaj —? O meni vse takó se zdi,
Da bil sem morda jaz preveč — pri'azen . . .

Anton Medved.

O psihologiji Lavre Marholmove.

Po nemškem poslovenila *Marica II.*

S pomilovalnim nasmehom čital sem knjigo „Lavre Marholm: Psihologija žene“ (Psychologie der Frau, Berlin, Carl Dunker). Ali naj zatrobim v trobento in pozovem na literarni boj proti njej ženstvo, ki je vrlo in blago v svojem duševnem življenji? Ne da se mi! Bojevita srca naj se razvnamajo, priznavam, da imajo pravico, a meni vsiljujejo se druge misli in ker ni v mojej moči, da bi pomagal Lavri, vpra'am se: Kako se je mogla ta žena tako bridko zmotiti? Ali se vendar naj dvignem in jo kamnjam? Odveč, kajti ta večša ugasnila bo tudi brez mojega kamena. Tudi svariti nočem pred njo, kajti kedor tiči v mrežah njenih umetnostij, ni mu pomagati, pač pa svetovati: najbolje mu je, da si takoj obesi kamen za vrat in skoči . . . v močvirje. Po semnjih kažejo se mršave, pobarvane postave — potujoči umetniki — s poslednjimi močmi v svojih umetnih poskokih — kedo se jim more smejati, kedo se razljutiti? Sočutje vzbudi se v človeku in pomilovanje. I meni se smili — Lavra Marholmove.

Ne samo pokrajna, ves svet je „un état d'âme.“ V svojih tisočeri, zamotanih, navidezno si nasprotujočih utisih: slika ti vedno in vedno spet lastno tvojo dušo. Ti samo projiciraš svojo dušo v druge in pogledaš ljudi za take, kakoršen si sam. Ako hočeš človeka spoznati,

Prva sreča.

Slike po naravi — Ruski spisala M. Krestovska, po izvirniku poslov. Adolf Pahar.

(Zvršetek).

XI.

Ravno pred domom je bil velik cvetličnjak. V njem so že cvetele rane, bledolilove irise in bele zvezdice narcisov so jarko pestrele sredi travinega zelenja.

— To je tudi Lizino delo! — je z vidnim ponosom dejal Aljoša, kateri je ljubil vse, kar je delala sestra. — Hočeš, jaz ti jih natrgam?

— Ne, ne — rekla je Zina — pred vsem pojdiva k Volgi.

— Da! — vzkliknil je tudi Aljoša, — pred vsem k Volgi.

V tem trenutku se je spomnil, da sta današnje jutro še-le zdaj prvič sama.

— Ne, — dejal je tedaj, — pred vsem te moram poljubiti!

Zina se je zasmejala in, zabivša svojo nestrpnost, sta obstala za trenutje v starem javorjevem drevoredu, katerega drevje se je tako razraslo, da so se vrhovi skoraj mej seboj zapletali in je solnce, prodiraje skozi nje, v jarkih točkah igralo na pesku ozke poti, sredi kakor čipke lahne in od listja trepetajoče sence.

— Ali ti je prijetno tu? — vprašal je Aljoša tiho, sè zamišljeno nežnostjo gledaje v lice žene.

— Prijetno! — dejala je Zina tako tiho in v njenih blestecih, še otroškojasnih očeh je bilo toliko sreče in ljubezni do njega, da je, ugledavši sebe v njih, on sam še silneje čutil silo svoje lastne sreče in svoje lastne ljubezni do nje.

— A glavno je, — mislil je, ljubeče gledaje v te mile oči, — glavno je to, da, dokler sem bil sam, brez nje in brez njene ljubezni, nekako docela nisem čutil življenja, t. j. nisem čutil take radosti, takega smisla v vsem. A od tedaj, ko sem pri njej, se je ta smisel in radost pojavila v vsem, v meni, v ljudeh in v prirodi.... Celó v teh solčnih progah drevoreda, v teh lužah po dežju, v katerih odseva nebo, v tem ptičjem žvrgolenju in celó v belih trakovih njene obleke, v vsem tem se je pojavilo nekaj živega, rodnega.... In vse je postalo lepše....

— In nikdar se ne boš kesala, da si me vzela in prišla sem? — vprašal je kakor prej tiho in jo gledal.

— O, Aljoša! — vzkliknila je s karanjem in postalo ji je tako hudo in žalostno od tega vprašanja, da je hotela zaplakati. No, ni utegnila zajokati, ker jo je on iznova krepko poljubil in prijevši jo zopet za roko, šitél ž njo po drevoredu. In veselo je bilo jima, begati tako, roko v roki, drug z drugim ter slišati, kako jima šumi v ušesih zrak, rézan od njunega urnega tekanja.

Čutila sta se tako mlada, zdrava in srečna, da se jima je zdelo neprijetno hoditi, kadar je bilo mogoče leteti in govoriti z navadnim umerjenim glasom, s kakoršnim so govorili drugi ljudje, ne tako srečni kakor

ona, kadar je bilo mogoče na ves glas kričati in smejati se. Njuna obraza sta se nehoté nasmihala, vedno bi bila rada begala, kričala, smejala se in pela, tako glasno in zvonko, da bi se naslajala o svojih lastnih mladostnih glasovih.

Vsa pota v vrtu so bila zasuta, kakor s snegom, z bledorožnatimi lističi ocvélj jablan in višenj in Zini se je zdelo, da je zaradi teh belkastih, po zemlji raztrošenih lističev še veseléje živeti na svetu.

No, nenadoma je kriknila in nehoté obstala, iznenadjena od radosti.

Na svojem begu sta zavila za ogel nekéga drevoreda in naravnost pred njima, nekako v nižini, a vendar visoko, se je nakrat zalesketala v široki progi — Volga.

— Glej! — vzkliknil je Aljoša v svoji razburjeni radosti, ko je zagledal svojo ljubljeno reko.

— Vidiš jo, kaka je pri nas! — vzkliknil je zmagoslavno. — Nalašč sem te privedel po tem drevoredu naravnost k strmini; te je imeniten pogled nánjo, ker, ko sem ideš, osobito prvič, tedaj gotovo ne misliš, da je ona tako blizu, in kar, nakrat, se prikaže kakor na dlani!

— Ah, kakova prelest! — zašepetala je Zina.

— Glej sediva tu in naglejva se je dosita, potem idiva dale.

Sedla sta v travo ter, stisnivši se drug k drugemu, moléč gledala na prekrasno sliko, razprostrajočo se pred njima.

Bila sta na taki višini, da jima gore niso zaslanjale prostora in je Volga vsa modra od nebesnega odseva, svobodno in mogočno izginjala daleč tja v daljavo in se zavijala še-le na obzorji v nekov modrikast dim.

Bele skale desnega brega so se tako jarko črtale na modrini jasnega neba, da ni bilo možno gledati nánje, a še jarče, kakor raztopljeno srebro, je gorela in se iskrila na oslepitelnem blesku solnca velika, razhajajoča se proga na vodi, v katero so padali žarki.

— Veš, Aljoša, — je rekla Zina, tiho stiskaje moževo roko, — jaz bodem sedaj, kakor ti, ljubila Volgo... Naj bo sedaj ne samo „tvoja“, a „najina“ Volga! Dobro? Naj bo vse, vse, Volga, življenje, misli, vse naj bo skupno najino! Da, Aljoša?

Aljoša je stisnil Zino k sebi in sè zamišljenim, vlažnim bleskom v očeh, gledal v daljavo.

Moléč sta sedela zopet nekoliko in Zina je gledala, kako so plavale mimo nju nabásane ladije in kako jarko so igrale pisane, modre in rudeče srajce čolnarjev na solnci.

— Ah, Aljoša, Aljoša! — vzkliknila je nenadoma, — kako krasno je živeti na svetu! In veš, veš kaj! Jaz gledam Volgo in vem, da teče daleko, daleko, dasi je ne vidim vse in tako je krasna, krasna! In zdi se mi, da je ona kakor najino lastno življenje, tudi takó prekrasno in tudi takó dolgo, dolgo... in se tudi tako skriva v dim, katerega se ne vidi dalje, no, o katerem vendar vemo, da je tudi tam, za dimom, ravno tako krasno, kakor tu! Je-li res, Aljoša?

— Resnica... — je dejal Aljoša, a záse pomislil,

da tudi ta ljubljena Volga ni vselej tako krasna, kakor danes, ko v njeni globini odseva nebo in nu površini bliska solnce ter so bregovi pokriti z mladim, vigrednim zelenjem, da so tudi na njej dnevi strašne burje in viharjev, kadar razburjena vse lomi na svojem potu in požira v svojo sedaj pokojno in laskavo globino toliko žrtev, toliko človeških življenj...

„Da“, mislil je, „glej, midva ljubiva drug drugega, kakor le kdo more ljubiti in v vsem odseva del naše sreče in ljubezni... ali, ali, morebiti pride dan, ko se to izpremeni, ko tndi midva, tako se ljubeca, začutiva, da je vsa to bilo samo pena in zmota! Ona me prevara in neha ljubiti in jaz njo!... Ali je mogoče, da se to v resnici kedaj zgodi!“ vprašal je sebe z grozo in tugo in prihajalo mu je strašno že pri sami misli, da bi se mogla njuna krasna sreča skaziti in končati, kakor se je skazilo in končalo na milijone človeških sreč...

„Ni treba misliti o tem...“ rekel je sam sebi z bolestjo, „osobito zdaj, ko je vse tako krasno... Pustimo, da se meni to zdaj tako dozdeva, da mej nama ne bode kakor pri drugih in da se bode nadaljevala najina sreča na vselej... pustimo, naj se mi to dalje dozdeva...“

In on je potegnil Zino k sebi ter goreče poljubil njene čiste oči, katere so zdaj tako radostno, s tako ljubeznijo gledale njega in mu obetale to srečo in to ljubezen še daleko, daleko tam v prihodnosti...

Iz Dr. Dežmanovih spisov.

O lepoti in negovanji človeške kože.

(Dalje)

Kar se tiče vrsti hrane, trdè nekateri fizijologi, da preobilna mesnata hrana ne podivjuje samo telesa, ampak tudi dušo in нрав, a da je nasprotna obilna rastlinska hrana lepoti najkoristnejša; ona oblažuje naravo človeško ter podaja telesu mehkeje in blažje oblike. Zato trde zopet isti fizijologi, da je v narodih, koji se bavijo največ s poljedelstvom, tudi največ lepih ljudi. Poleg hrane treba je še gledati na probavljanje. Kdor hoče, da bode in ostane lep, mora paziti na probavljanje in paziti, da si ne kvari želodca, ker kadar se pokvari probavljanje, delajo se v želodcu mlečne in octeve kisline, ki se rade izločujejo v koži in kvarijo polt. Kdor ima torej tako polt, ki se mu često in lahko skvarja, naj ne je takih jedi, koje napravljajo mnogo mlečne in salovne kisline; ne sme si torej preveč oblagati želodca ali jesti mnogo sladkorja, mnogo sira ali masti. Tudi bdenje in spanje ter prava mera v obeh ima svoj upliv na lepoto kože. Kdor spreminja noč v dan in dan v noč, kdor lega po polnoči po poznem delu ali jelu, ter spi zopet drugega dne do poldne, naj ne upa, da ostane lep. Naravna lepota zahteva, da zgodaj legate in zgodaj vstajate. Človek, ki živi po noči, cvete kakor cvet, kojega mesto, da bi solnce grelo, uzgaja se le pri luči, ali celó v temini. Dokazano je, da po dolgem jatranjem spanji, osobito, če se po njem pereš z

mlačno in ne z mrzlo vodo, postane koža mehka in zabuhla. Glavni pogoj lepote je: čistoba, umivanje in kopanje. To spoznavajo izmed vseh narodov najbolj Angleži. Anglež bolj ceni telo nego obleko, ker pravi: kar je bliže koži, to bodi čisteje in lepše; zato je njegovo spodnje odevalo dražje od zgornjega in radi tega se Angleži perejo in kopajo tako često. Kako je v nas? Koliko je v nas ljudi, koji se umivajo le enkrat na dan in še tedaj le obraz in roke, a samo ob nedeljah menjujejo perilo, samo enkrat se v letu kopajo ali zato menjajo po večkrat na dan zunanjo obleko, koja se vidi. Česar se ne vidi, to za nje ni vredno, da se neguje. Čistoba je, kakor pravi Addison, dojka in hraniteljica milobe in ljubezni, ona je čuvajka zdravja in naravne lepote.

Kopanje je koristno iz dveh vzrokov: ono pospešuje čistoto in krepí teló. To so čutili zakonodajatelji že v najstarejši dobi ter so prav sé zakonom silili ljudi na kopanje, kakor Mojsija in Mohamed. V Grkih in Rimljanih je bilo povsod javnih kopeli za ljudstvo. S kakimi stroški so se dvigale one veličastvene zgradbe, katerih razvalinam se čudimo še danes. A kaj se stori danes za javna ljudska kopališča, dasi so ona največja potreba za ljudstvo? Malo in premalo. Vsi, kojim je na srci blagor in sreča narodova, morali bi skrbeti za to, da se dvignejo javna ljudska kopališča povsod po naših mestih osobito pa v Zagrebu (Ljubljani), koja bi moglo ljudstvo upotrebovati za malo novcev in z malo izgubo casa. Ni treba dragih, od mesta oddaljenih kopeli, ampak treba je napraviti v njegovi sredi javno kopališče, v kojem bi se mogel za malo denarja, ali ako možno zastonj, vsakdo kopati. Glejte n. pr. Angleže, kako dvigajo povsod javna kopališča, če imajo dovesti vodo od Bog zna kakove daljave.

Naposled je treba, da se spominjamo duševnega in npravnega pogoja lepote, po kojih zadobiva ona še-le pravo življenje. Med te pogoje spada najprej delo. Bresposlenik in lenuh ne more biti nikdar ugoden v pristojnem in npravnem društvu; on more sicer biti nacifrana goska glumač z ugodno masko ali nobena lepa prikazen. Moža brez koristnega posla primerjal je nekdo bujnemu trnju na obdelanej njivi človeške družbe, a ženo brez koristne zabave metulju, koji se ziblje od enega cveta do drugega, zgubljuje od njih sijajni prah svojih kril, dokler se ne izgubi naposled med plodovitim klasjem.

Kdor teži za lepoto, ne sme biti prestrasten, kajti kako more biti lepo, kar ni umerno, složno? Dobro vemo vsi, da strasti, ki sé svojo razuzdanostjo rušijo duševno harmonijo, vrezujejo z ostrimi črtami sledove svoje neskladnosti v obraz, pačijo in grdijo tudi največjo lepoto.

Treba je še dodati, da kdor hoče biti naravno lep, mora npravnstveno živeti; npravnstvenost je ono vrelo, iz kojega zajema telesna lepota plemenitejši izraz; npravnstvenost podaje pogledu človeški čar, osobito dražest resnosti in posmehu usten, a vsemu telesu ono dostojanstvo, ki premaga tudi surovega človeka. Razuzdani človek, in naj mu je dala narava obličje samega Apola ali Venere, ni nikdar v istini lep in vsa njegova lepota je zaman v očeh npravnstvenih ljudi.